

Plângerile lui Ieremia

Capitolul 3

Intrăm în misteriosul capitol 3. În acest capitol, după cum am precizat în introducerea cărții, autorul construiește un acrostih mai complicat și astfel primele trei versete încep cu prima literă a alfabetului, următoarele trei cu a doua literă a alfabetului și tot așa. Astfel avem $3 \times 22 = 66$ de versete în loc de 22 de versete. Cu toate acestea, observăm că acest capitol nu cunoaște o dimensiune mai mare. În capitolele 1, 2 și 4 versetele sunt mai lungi. Astfel nu se mărește dimensiunea capitolului 3, unde versetele sunt mult mai scurte. Aceasta înseamnă că nu cantitatea de conținut al ideilor îl determină pe Ieremia să decurgă la dezvoltarea acrostihului, ci altceva. Dar ce anume? Desigur rămâne ipoteza că autorul ține să repete de 6 ori alfabetul în primele 4 capitole, astfel încât cap.5 să fie finalul unei septade sau săptămâni. Dar acest posibil scop al autorului nu explică de ce tocmai capitolul 3 cunoaște un acrostih triplat. La fel de bine ar fi putut fi construit capitolul doi după această structură. Deci e mai mult decât atât. La fel cum capitolul 5 iese în evidență prin faptul că nu mai conține un acrostih, capitolul 3 iese în evidență prin faptul că include un acrostih mai complex. Deci, dacă la final cap.5 iese din tiparul clasic al cărții, în capitolul trei acest tipar este accentuat. Aici mai mult decât în capitolele 1, 2 și 4 ar fi nevoie pe de o parte de ÎNTREG LOGOSUL pentru a exprima durerea, iar pe de altă parte de un control și mai atent al durerii. Când observăm că acest capitol este dedicat în mare parte suferințelor lui Ieremia, atunci lucrurile par să capete sens. Acest capitol este mai personal decât celelalte. În acest capitol durerea este mai personală și deci mai mare. În același timp ni se atrage atenția asupra centralității acestui capitol. Se prea poate ca IDEILE din acest capitol să ocupe un rol fundamental în înțelegerea cărții. Dacă în cap.1-2 ne-am întâlnit cu Ieremia martorul ocular la drama cetății, cu Ieremia care se identifică cu suferința cetății, cu Ieremia care mijlocește sau dialoghează cu neamurile, acum ne întâlnim cu omul Ieremia, cu Ieremia care suferă, cu profetul respins și urât de popor. În acest capitol Ieremia se apropie de propria sa rană. Nu doar Sionul e rănit, nu doar Yahwe e rănit, ci și el însuși e rănit. Iar rana sa nu izvorăște din drama cetății, ci din suferința pe care i-a cauzat-o cetatea în toți anii de dinaintea pedepsirii ei. Rana sa este amplificată de faptul că Domnul a îngăduit și premeditat

această rana în inima sa. Vom fi uimiți și surprinși de ideile abordate de Ieremia din acest capitol. Capitolul se încheie de exemplu cu Ieremia care se roagă pentru pedepsirea vrăjmașilor lui. Dar unde este Ieremia care mijlocește pentru binele cetății? De asemenea în inima acestui capitol găsim și cel mai clar îndemn adresat poporului de a se căi înaintea Domnului și de a-și plânga păcatul. Dar de ce inserează acest îndemn tocmai în capitoul dedicat propriilor suferințe? Nu era mai potrivit ca acest îndemn la pocăință să fie așezat în capitolul dedicat suferințelor cauzate de păcatul poporului? Cum spuneam, este un capitol misterios, șocant și plin de surprize. La fel ca și cap.2 el poate fi împărțit ușor în mai multe subpasaje. Nu este un pasaj fluviu ca și cap.1, ci cunoaște o structură precisă a ideilor ce îl compun. Astfel putem sugera următoarea împărțire a capitolului:

- 2:1-20 – Ieremia, omul care a văzut suferința
- 2:21-38 – Ieremia găsește totuși speranță la Domnul în întunecimea suferințelor sale
- 2:39-51 – Îndemn la pocăință și la mijlocire
- 2:52-58 – Ieremia rememorează izbăvirile divine din mâna poporului care-l ura fără temeii
- 2:59-66 – Ieremia cere de la Dumnezeu dreptate și pedepsirea vrăjmașilor săi

2:1-20 – Ieremia, omul care a văzut suferința

Aproape fiecare verset din acest pasaj are o trimitere în cartea Iov. Ieremia se descrie pe sine nu ca pe un care a văzut suferință, ci pe OMUL care a văzut SUFERINȚA. Ieremia, la fel ca Iov, nu este printre acei mulți care au suferit. Ei au parte de o suferință extremă, unică, de care ceilalți fii ai oamenilor nu au parte. Ei nu gustă din suferință, ci suferința în toată puterea și amărăciunea ei. Ne gândim la necazurile de care a avut parte Iov. Nimeni dintre noi nu poate spune: *și eu am avut parte de un necaz asemănător cu cel al lui Iov*. Necazul și suferința lui Iov rămâne unică în istorie. Suferințele noastre pălesc când sunt puse alături de suferința lui Iov, după cum și neprihănirea noastră pălește pe lângă neprihănirea lui. La fel este și suferința lui Ieremia. Da, suferința lui Ieremia poate fi pusă alături de cea a lui Iov. Poate chiar o întrece pe cea a lui Iov. Am comentat îndelung unicitatea suferințelor lui Ieremia când am studiat cartea Ieremia. Singurătatea sa, perioada

lungă de timp cât a suferit, lipsa aproape totală a rodului vizibil al suferințelor sale, contemporan cu cea mai mare tragedie din istoria umanității de după căderea lui Adam, închis în cetate pentru a asista la dărâmarea Templului și chinul locuitorilor cetății, nici o reabilitare sau mângâiere la final de lucrare, lipsit de dreptul de a mijloci și totuși captiv alături de Domnul în iubirea față se poporul lui Iuda... și putem continua. Perioada suferințelor lui Iov a fost relativ scurtă și el a primit mângâiere și reabilitare pe acest pământ. Chiar și Moise a avut parte de un final plin de mângâiere: noua generație alege ascultarea de Domnul și planul de răscumpărare se dezvoltă spre faza cuceririi țării. Ilie nu a văzut trezirea spirituală pe care o aștepta dar nici nu a văzut ducerea lui Israel în robie. Nu greșim atunci când spunem că dintre toți slujitorii Domnului din Vechiul și Noul Testament Ieremia primește SLUJBA cea mai grea, destinul cel mai sortit suferinței și cel mai lipsit de mângâieri. Pavel vede la Ierusalim o Biserică evreiască puternică și treziri fără precedent printre Neamuri, și nu este măcar contemporan cu tragedia din anul 70 d.H. Dintre toți sfinții Scripturii Ieremia este cel mai îndreptățit să spună: *EU sunt omul care a văzut suferința...* O viață de suferință. În prima parte a vieții, deși este contemporan cu reforma lui Iosia, el nu este în armonie cu ritmul planului ceresc. Astfel se luptă cu Dumnezeu și Dumnezeu se luptă cu el. Dumnezeu câștigă iar Ieremia capitulează în Ieremia cap.20 și bocește la propria sa înmormântare. Apoi Iosia moare și împotrivirea poporului crește. Toți îl părăsesc, îl batjocoresc, îl urăsc, plănuiesc să îl ucidă, îi fac rău, îl lovesc, îl întemnițează, îl aruncă în groapa cu noroi spre a muri de foame... Trimis în fiecare zi la popor cu un nou mesaj din partea Domnului, și respins în fiecare zi de popor. Toate visele sale omenești sunt spuleberate. Dar și visele spirituale. Departe de a fi un Moise care salvează poporul de la distrugere, el devine un martor la cea mai cruntă tragedie din istoria lui Israel. după 40 de ani de lucrare, poporul nu se căiește și Ierusalimul e nimic și batjocura neamurilor. Nu este lăsat nici măcar să părăsească cetatea înainte de asediu. Este lovit alături de cei din cetate de urgiile care lovesc Ierusalimul. E martor ocular la canibalismul din cetate, la moartea copiilor, la dărâmarea Templului. Iar după asediu, nici o licărire de trezire din partea poporului. Dimpotrivă... din nou respingeri și prigoniri. Alături de poporul răzvrătit, în Egiptul întunecat, Ieremia moare fără să vadă vreo izbăvire. Moare în singurătate și suferință. Poate doar Baruc îi era alături. Oare cum a fost ultima zi din viața profetului? Oare a rememorat întreaga sa viață? Oare a rememorat toate suferințele sale? Oare s-a gândit că spre deosebire de Iosif, David, de Moise, de Iosua, Daniel

și de ceilalți sfinți, el nu a văzut rodul, sau măcar o parte din el... că este cel mai nenorocit dintre toți sfinții lui Dumnezeu... Oare nu s-a întrebat: *Pentru ce, Doamne, atâta suferință în această viață?* Oare a primit Ieremia vreo mângâiere măcar în ultima sa zi? Oare cum L-ar fi putut mângâia Dumnezeu în cea ultimă zi a sa? Mă gândesc că Domnul L-a mângâiat vorbindu-i de Mesia. Mesia era singurul care-l putea înțelege pe Ieremia și Ieremia era singurul care putea înțelege acest tip de suferință din inima lui Mesia. Amândoi trimiși la Israel. Amândoi respinși de Israel. Amândoi suferind atât de mult din pricina lui Israel. Amândoi judecați împreună cu Israel, amândoi murind fără să vadă rod în Israel, fără să vadă femeia pețindu-l pe bărbat... Poate Ieremia a găsit alinare gândindu-se că însuși Mesia avea să pășească pe acest drum întunecat. Nu știu dacă Ieremia putea fi mângâiat foarte mult de promisiunea că totuși Israel va peți pe bărbat la final. Poate că și această promisiune aducea un strop de mângâiere. Ultimul capitol al cărții ne va descoperi și ultimele cuvinte ale lui Ieremia, care au fost poate și ultimele frământări ale inimii sale înainte de a muri. Ieremia moare în zbucium, în zbateri, întrebând: *Să ne fi lepădat Tu de tot oare....?* (5:22), la fel și cum Mesia avea să moară întrebând cerul: *De ce m-ai părăsit?* În amintirea suferințelor lui Ieremia merită ca azi să ne împlinim cu credincioșie slujba printre neamuri și să continuăm să aducem aminte Domnului de Sionul părăsit. *Doamne, adu-ți aminte de suferințele lui Ieremia. Adu-ți aminte că i-ai promis că Israel că se va întoarce la Tine și suferințele sale nu vor fi fost în van. Până când, Doamne, nu vei privi spre zidurile Sionului? Până când vei ține măhrama asupra poporului tău? Nu este oare timpul să te reîntorci în Sion? Nu este oare vremea ca frații lui Iosif să-și încheie zbuciumata lor călătorie?*

Capitolul 2 se încheie cu alăturarea șocantă a femeilor care și-au mâncat copiii cu imaginea Dumnezeului care Și-a înjunghiat slujitorii. Dumnezeu jertfește ce este al Său. La începutul capitolul 3 cel jertfit de Dumnezeu pare a fi Ieremia însuși. Dacă la finalul cap.2 era vorba de preoții care au păcătuit și care au devenit astfel vrăjmașii săi, în cap.3 e vorba de slujitorul său credincios Ieremia. Apare un contrast între nevinovăția și neprihănirea lui Ieremia și ceea ce a primit el în schimb. Aceasta reprezintă și o temă a cărții Iov. Iov nu era un păcătos pedepsit de Domnul. Iov nu era un simplu om lovit de un necaz. Iov era cel mai neprihănit om, și pentru a fi neprihănit a dus o luptă cruntă cu sine, o luptă până la sânge împotriva păcatului. A făcut sacrificii imense pentru a rămâne curat înaintea lui

Dumnezeu. Și ce a primit în schimb? Iată sursa zburciului lui Iov. Ieremia are un destin asemănător. El rămâne în ascultare de Domnul cu un preț imens. Ne aducem aminte doar la ce-i cere Dumnezeu să renunțe în Ieremia cap.16. Și ce primește în schimb? Doar pelin și otravă! În v.1-10 Ieremia descrie suferințele sale prin metafore. Doar în v.14 vorbește în mod specific de suferința sa. Metaforele pun în lumină cât de mare este suferința sa, dar nu explică în ce constă durerea și ce anume o provoacă. Doar v.14 evidențiază că sursa suferințelor sale este poporul Domnului. Ieremia deci insistă în primul rând pe cât de mare este suferința sa. Totuși indică și sursa ei principală: poporul. Însă nu insistă prea mult pe acest lucru, la fel cum nu insistă prea mult pe vinovăția Sionului. Ieremia nu poate ocoli subiectul răului pe care i l-a făcut poporul, dar nici nu-l poate dezvolta. Și atunci alege calea metaforelor. Și ce metafore, ce comparații. Ele au cu adevărat puterea de a ne cufunda în adâncimile durerii profetului. Dar prima dispută a lui Ieremia nu este cu poporul, ci cu Dumnezeu! El vede în popor doar unealta prin care a lucrat Dumnezeu. Dar Îl vede pe Dumnezeu SURSA primară a suferințelor Sale. În toate metaforele apare un *El* care i-a provocat toate rănilor. Acest *El* este Dumnezeu. El nu vorbește direct cu Dumnezeu deocamdată despre acest subiect. Dialogul e purtat cu el însuși, cu citiorul, cu rămășița poporului. Dumnezeu e menționat la persoana III. Supărarea lui Ieremia pe Dumnezeu pare a fi prea mare ca Ieremia să vorbească direct cu Dumnezeu despre acest subiect. Suferința pare să fi pus o distanță între Ieremia și Dumnezeu, distanță pe care Ieremia nu vrea nici să o nege, nici să o ascundă, dar nici să o păstreze. Ieremia este extrem de LUCID. El nu rămâne în planul imediat, vizibil al conflictului cu poporul. Va dezvolta mai târziu în capitol și acest plan. Dar el pornește de la conflictul său cu Dumnezeu. Oare nu Dumnezeu l-a predesintat pentru această slujbă? Oare nu Dumnezeu l-a născut în acel context și l-a constrâns să accepte acea slujbă? Oare nu Dumnezeu i-a poruncit să vorbească unui popor atât de încăpăținat? Oare nu Dumnezeu a îngăduit ca poporul să-l batjocorească, să-l lovească, să-l întemnițeze? De ce nu a intervenit să-L apare, să închidă gura batjocoritorului? Oare se întâmplă ceva FĂRĂ știrea și voia Celui Preaînalt? De acest lucru e conștient și Iov. Iov nu dă vina pe oamenii care i-au făcut rău, pe creație sau pe diavol. Iov știe că acele neazuri au fost aduse în cele din urmă de Dumnezeu în viața lui. Dumnezeu Însuși Își asumă la finalul cărții a fi Acela care a adus peste Iov toate acele nenorociri, măcar că primele capitole insită că ele au fost provocate de diavol. Cu toate că cel rău a produs durerea, conflictul cu Dumnezeu nu poate fi ocolit. El i-a dat voie celui rău să se

atingă de Iov. El a provocat dialogul care a dus la cererea celui rău de a se atinge de Iov. Iov nu greșește când Îl întreabă *pe Dumnezeu* de ce i s-a întâmplat ceea ce i s-a întâmplat. La fel, Ieremia Îl consideră pe Dumnezeu Cel care i-a umplut viața de pelin și de durere. Ieremia percepe cum Dumnezeu i-a întins o capcană, cum l-a urmărit, cum l-a făcut ținta săgeților Lui, cum i-a abătut căile ca apoi să se arunce pe el și să-l pustiască. Ieremia se vede încolțit de Dumnezeu, urmărit de Dumnezeu pentru a fi zdrobit. Și cine poate să scape din mâna Lui? În cele din urmă, Dumnezeu l-a predestinat la o viață de suferință. Doar prin răzvrătire și lepădare de Domnul ar fi putut ocoli acest destin. Dar cum să Te lepezi de Domnul? Poarta de ieșire e prea strâmtă. Ieremia e prins în capcană. De Dumnezeu nu se poate lepăda. Îi rămâne doar să accepte destinul unei vieți de zdrobire. Finalul capitolului 2 se încheie cu o imaginea ciudată: *Ai chemat groaza din toate părțile peste mine, ca la o zi de sărbătoare.* În ce sens ca la o zi de sărbătoare? De ce judecata e asociată cu ziua sărbătorii? Tema sărbătorii a mai apărut de câteva ori. Profetul plânge că sărbătorile au încetat în Sion (1:4, 2:6). Totuși sărbătoarea e asociată încă odată cu judecata în 2:7: *Au răsunat strigătele în Casa Domnului ca într-o zi de sărbătoare...* Dar acum nu sunt strigătele de bucurie ale poporului, ci strigătele de biruință ale vrăjmașului și strigătele de groază ale fiilor lui Israel. Astfel, poate la fel cum într-o zi de sărbătoare Domnul cheamă peste Sion din toate părțile bucuria și binecuvântarea și fiii lui Israel, acum Domnul a chemat din toate părțile groaza și vrăjmașii poporului. Judecata pare a fi OPUSUL sărbătorii. Dar și în ziua sărbătorii se făcea o judecată. Jertfa de ispășire primea judecata. Acum jertfa devine poporul însuși. Păcatele nu mai sunt pe jertfă, ci pe popor. Poporul e jertfa junghiată ca la o zi de sărbătoare. Dar tema poporului ca jertfă junghiată de Dumnezeu însuși continuă în capitolul 2 cu Ieremia ca jertfă junghiată de Dumnezeu. Poporul e vinovat, însă Ieremia e nevinovat. Ce fel de jertfă e Ieremia? Poporul suferă pentru propriile păcate. Dar pentru ce suferă Ieremia? Ieremia suferă pentru păcatele poporului. El pare a deveni un fel de jertfă de ispășire în adevăratul sens al cuvântului. Suferința lui Ieremia devine necesară din pricina păcatelor poporului. Prin suferința sa, Dumnezeu vrea să vindece poporul. Suferințele lui Ieremia au un scop, un sens. Doar ca prefigurare a lui Mesia, este Ieremia prezentat ca o jertfă de ispășire pentru popor. El este însă o jertfă vie pentru aducerea poporului la pocăință. Dar păcatul poporului rămâne CAUZA pentru care Ieremia trebuie să sufere. Prin slujba lui de profet Domnul se apropie de poporul bolnav de păcat pentru a-l îmbia cu iubirea Lui, pentru a-l vindeca.

Toate bune și frumoase. Dar această apropiere prezintă un cost imens din partea celui ce se apropie. Costul nu-l plătește doar Domnul ci și profetul. Domnul e Dumnezeu cel puternic. Profetul e însă un biet om. Suferința experimentată de Ieremia depășește limita suportabilului. Suferința este atât de mare încât el percepe că SINGURA preocupare a lui Dumnezeu este aceea de a-l prăpădi: *Numai împotriva mea își întoarce mâna toată ziua*. Este ca și cum Dumnezeu de dimineață până seară Și-ar concentra furia DOAR împotriva lui Ieremia. Desigur, această afirmație nu este adevărată. În schimb este CEEA ce SIMTE Ieremia. Cât de mare trebuie să fie suferința ca să simți așa ceva? Și Ieremia nu neagă ceea ce simte. Nu se simte vinovat față de ceea ce simte. El exprimă ceea ce simte, dar cum vom vedea nu se lasă condus de ceea ce simte. El își varsă inima înaintea Domnului pentru a se elibera, pentru a se putea reapropia de Dumnezeu. El nu face pe eroul care îndură cu stoicism loviturile cerului. El recunoaște că aceste lovituri au fost prea grele pentru el. Credința îi este pusă la încercare. Sufletul său s-a depărtat de Domnul. Suferința a fost atât de intensă încât a așezat o distanță, o răceală între Dumnezeu și Ieremia. Dacă Ieremia nu recunoaște această distanță, el nu are nici o șansă în a o vindeca. De aceea, Ieremia își varsă inima înaintea Domnului. Și spune Domnului tot ceea ce simte, chiar dacă ceea ce simte nu este în armonie cu adevărul lui Dumnezeu cunoscut de mintea lui Ieremia. Imaginile folosite de Ieremia pentru a descrie durerea sa sunt cumplite. El înfățișează o durere extremă de care este responsabil în primul rând Dumnezeu pe care l-a slujit întreaga viață. Ieremia e cel care a văzut SUFERINȚA în toată puterea ei nemiloasă. El s-a lăsat călăuzit de Dumnezeu. Dar Dumnezeu nu l-a condus către lumină, ci către întuneric. Asemenea unei jertfe de pe altar, i s-a despuiat pielea și i s-a prăpădit carnea. Trupul lui Ieremia a fost protejat de asemenea răni. Dar Ieremia vorbește aici de pielea și de carnea sufletului său. Dar la jertfa de Paște oasele nu trebuiau zdrobite. Iar cel care se încredea în Domnul se bucura de promisiunea celebrată de David că nu i se va zdrobi nici un os (Ps.34:20). Ieremia s-a încrezut în Domnul și totuși toate oasele sale au fost zdrobite de Domnul Însuși. Suferința lui Ieremia nu este una temporară, fragmentară. Ci este una permanentă. El este așezat în întuneric ca cei morți, pentru totdeauna. Întunericul din sufletul său e dens ca moartea, e permanent, pare a fi pentru totdeauna. Ieremia nu poate evada din această moarte a sufletului căci Domnul Însuși a făcut ZID în jurul lui ca să nu iasă. ZIDUL însuși este din durere și otrăvă. Apropierea de zid mărește durerea. Încercarea de evadare amplifică amărăciunea. Alături de acest zid Domnul a adăugat și niște lanțuri.

Zidul e de netrecut. Cu toate acestea Ieremia este și pus în lanțuri. Rugăciunea este de prisos. Ieremia strigă zi și noapte către Domnul ca Domnul să-l izbăvească din acest întuneric și din această suferință, dar Dumnezeu nu-i primește rugăciunea și nu-i aduce izbăvirea. Destinul său nu se schimbă. Ieremia rămâne predestinat lacrimilor. Durerea sufletească nu se diminuează. Nici în afara lui, nici înlăuntrul lui, Ieremia nu vede picur de lumină. Dumnezeu s-a confruntat cu Ieremia ca și cu un vrăjmaș. La fel cum a fost ca un vrăjmaș cu Ierusalimul, la fel a fost ca un vrăjmaș și cu Ieremia. Ieremia a fost prada, iar Domnul ursul sau leul care l-a pândit, și apoi s-a repezit fără milă asupra lui. Domnul i-a abătut căile lui Ieremia de la drumuri care l-ar fi eliberat din destinul său de suferință. Domnul l-a călăuzit pe Ieremia pe drumul care a dus la zdrobirea lui Ieremia. Domnul a făcut toate aceste lucruri cu premeditare și cu mare precizie. Domnul a privit la Ieremia ca la o țintă. Și-a scos săgețile din tolba Lui. A ținut spre rărunchii lui Ieremia și toate săgețile Lui le-a înfipt acolo. Rana s-a adâncit. Durerea a devenit din ce în ce mai mare. Săgețile Domnului au lovit exact în același loc. Săgețile nu au lovit în altă parte ci tocmai în locul deja rănit, în zona în care Ieremia era vulnerabil, acolo unde îl durea cel mai tare. Astfel toată ființa lui Ieremia a fost umplută cu amărăciune și cu pelin. Dar zdrobirea lui Ieremia nu s-a încheiat. Dinții au fost zdrobiți. Dar zdrobirea dinților era pedeapsa cerută de psalmist pentru cei nelegiuți, pentru vrăjmașii Domnului (Ps.58:6). Ieremia cel neprihănit a primit plata vrăjmașilor Domnului. Ieremia era prietenul Domnului, cel mai apropiat prieten al Domnului. Totuși Domnul l-a tratat ca pe un vrăjmaș și i-a dat soarta celor nelegiuți. Ieremia ne descrie o suferință interioară a inimii. Dar pentru a o putea exprima el folosește multe imagini care trimit la suferința fizică. Lui Ieremia nu i-au fost zdrobite nici oasele și nici dinții TRUPULUI. Însă el a simțit aceste dureri în dreptul sufletului. Pentru a înțelege mai bine ce vrea să ne transmită Ieremia să ne închipuim să sufletul său are un trup, și tot ce a prezentat el în aceste versete i s-a întâmplat trupului sufletului său. Să reluăm toate aceste imagini și să vizualizăm mai întâi un TRUP fizic care trece prin aceste dureri. Deci ne închipuim TRUPUL unui OM. Acest trup este condus într-un întuneric beznă. Acolo cineva îi jupuește pielea, și sfâșie carnea de pe tot trupul și îi zdrobește toate oasele. Ne închipuim durerea acelu trup, preum și starea în care a ajuns. Dar calvarul nu s-a încheiat aici. Acel trup stă întins în întuneric, fără piele, cu carnea sfâșiată, cu oasele zdrobite: oasele de la mâini, de la picioare, din tot trupul... Întunericul persistă. Nu i se îngăduie să vadă soarele. Apoi cineva zidește un zid

împrejurul său. Spațiul e din ce în ce mai strâmt. Aerul din ce în ce mai puțin respirabil și din ce în ce mai mult urât mirositor. Chiar dacă ar mai putea merge, nu ar putea evada. Și totuși cineva îl leagă și în lanțuri. Are oasele zdrobite. Poate s-ar mai putea târî foarte puțin. Dar este încojurat cu ziduri. Mai mult este pus în lanțuri grele. Evadarea devine IMPOSIBILĂ. Întunericul este total, permanent și pentru totdeauna. În această situație disperată el STRIGĂ după ajutor. Dar nimeni nu-l aude. Singurul care-l aude e cel care i-a provocat rănilor. Dar acesta nu-și întoarce fața la strigătul lui. Zidul devine și mai gros. Nimeni nu-l mai poate auzi. Ori cât de tare sau de mult ar striga, e în zadar. În această situație, el își aduce aminte cum a ajuns în această capcană. El urma un drum bun care nu-l ducea spre capcană. Dar acel Cineva a umplut acele cărări cu pietre tăioase. Atunci Ieremia a abandonat acele cărări și a luat-o spre drumul care l-a condus în acea capcană, în acel întuneric. Și când a ajuns acolo acel cineva s-a repezit deodată asupra lui și l-a trântit la pământ. Apoi au urmat toate cele descrise mai sus. Acel cineva nu s-a întâlnit întâmplător cu el, ci l-a urmărit de demult și l-a ademenit spre acea capcană. Dar cum l-a răpus înainte să-l trântescă la pământ și înainte de a-l târî în întuneric? A țintit cu săgeata în rărunchi și acolo l-a lovit. Dar după ce a căzut jos, a continuat să țintească în rărunchi până când s-au terminat toate săgețile din tolbă. Apoi l-a târât în întuneric și i-a jupuit pielea. Iar la final după ce l-a pus în lanțuri și după ce nu i-a ascultat strigătul de ajutor a mai făcut ceva. I-a turnat otravă și pelin pe tot trupul. Apoi i-a zdrobit dinții ca să nu mai strige după ajutor. Apoi l-a acoperit cu cenușă. Dacă cineva a trecut efectiv prin așa ceva, ne închipuim de ce suferință a avut parte, în ce stare a ajuns, și ce simte față de cel care l-a torturat în acest fel. Ei bine, trupul sufletului lui Ieremia a trecut prin aceste etape și Cel care a premeditat acest proces de zdrobire a fost însuși Domnul. Ne putem închipui ce chin interior simțea Ieremia și ce mai simțea față de Cel care-l tratase ca un vrăjmaș?

V.14 este foarte important căci, cum am mai spus, e singurul verset care explică natura durerii lui. Durerea lui Ieremia e multiplă. Ieremia pare să insiste aici pe durerea care a survenit din partea poporului. Respingerea, ura, disprețul, batjocurile, amenințările, uneltirile din partea poporului pe o perioadă așa de lungă de timp, au cauzat o așa adâncă durere sufletească în Ieremia. Înainte de a fi chemat în lucrare mergea pe căile care l-ar fi ferit de o astfel de suferință. Dar Domnul a umplut aceste căi cu pietre colțuroase constrângându-l să accepte

lucrarea profetică. Apoi a urmat zdrobirea lui Ieremia. Această zdrobire a avut diferite puncte culimante ca depresia lui Ieremia din cap.20 sau ca aruncarea sa în groapa cu noroi de care amintește Ieremia în ultima parte a capitolului. Ieremia a ajuns astfel de mai multe ori în acea temniță a disperării pe care a descris-o atât de plastic în primele versete ale capitolului.

Cum am mai spus de-abia în v.17 Ieremia vorbește cu Dumnezeu. El încearcă să diminueze distanța așezată de suferință. El îi spune sau îi reproșează Domnului că El este Cel care i-a luat pacea. Sufletul său e umplut cu durere. Nu mai simte nici un strop de pace, de liniște, sau de fericire. Simte doar pelin. Nu mai simte nici o mângâiere. Dar dacă Ieremia nu a vorbit până acum cu Dumnezeu, cu cine a vorbit? Cel mai probabil cu Sionul. Ieremia vorbește Sionului de suferințele sale. Nu mai e vorba de suferințele cetății cu care Ieremia empatizează. E vorba acum de suferințele lui Ieremia însuși. Se creează o paralelă fascinantă între zdrobirea cetății și zdrobirea lui Ieremia. Ieremia a fost zdrobit precum cetatea. Cetatea zdrobită de durere cunoaște că nu este singura care a cunoscut o astfel de suferință. Atât cetatea, cât și Ieremia au fost zdrobiți de Dumnezeu Însuși, de mâna Sa cea tare. Distanța pe care cetatea o simte față de Yahwe, o simte și Ieremia față de Yahwe. Cetatea poate primi apropierea lui Ieremia căci el însuși suferă ca ea. Cetatea nu poate reproșa lui Ieremia că el nu o poate înțelege, că nu se poate apropia de durerea ei. Ieremia suferă ca ea. El îi poate înțelege astfel drama. Desigur e o diferență fundamentală între cetate și Ieremia. Ieremia e cel neprihănit și cetatea cea nelegiuită. Ieremia a suferit pentru că a fost respins de cetate, iar cetatea a fost pedepsită pentru că l-a respins pe Ieremia. Ieremia amintește că cetatea a fost cea care l-a zdrobit. Dar amintește în trecut. Importantă pare acum ASEMĂNAREA dintre ei: amândoi suferă cumplit, amândoi au fost zdrobiți de Dumnezeu, amândoi așteptau de la Dumnezeu pacea dar au primit războiul! Ne aducem aminte de cartea Isaia în care profețiile despre suferințele lui Mesia sunt așezate în secțiunea 40-66 dedicată mângâierii poporului din robie. Astfel suferințele lui Mesia au un rol de a mângâia poporul din robie. Acesta se poate identifica cu suferințele lui Mesia și să nădăjduiească ca Mesia într-o eliberare finală. Dar din nou diferența e colosală. Mesia e cel neprihănit care a fost totuși zdrobit de Dumnezeu, iar zdrobirea sa s-a produs prin ura poporului. Poporul este zdrobit pe bună dreptate din pricina păcatelor sale. Dar ca în Plângeri, fără a fi negate, sunt pasaje în care se diminuează aceste diferențe, tocmai pentru a se

dezvolta asemănările între traseul poporului din robie și traseul lui Mesia. Ieremia este cel care în mic împlinește profețiile mesainice din Isaia 40-66. Ieremia devine un prototip al lui Mesia. Și dacă este o asemănare între destinul lui Israel și cel al lui Mesia trebuie să fie o asemănare între destinul lui Ieremia și cel al lui Israel. Ieremia își descrie suferința pentru a putea avea părtașie cu suferința poporului. Gestul său mesianic e divin. Căci cine ar apropia imaginea unei jertfe de ispășire pentru păcatul altuia cu imaginea unei jertfe de ispășire pentru propriul păcat? Cine ar apropia imaginea judecării în locul altuia (Isaia 53) cu imaginea judecării pentru propriile păcate a unui popor cumplit de răzvrătit (Isaia 54)? Este ca și cum Domnul ar spune: ***suferințele lui Israel sunt ca suferințele lui Mesia!*** În același spirit, Ieremia spune: *suferințele mele sunt ca suferințele voastre!*

Ieremia descrie o stare de depresie. El e conștient că Domnul e Cel care l-a zdrobit. Dar acest Domn nu-i ascultă rugăciunea. Astfel el nu mai are nădejde nici la Domnul că va fi reabilitat, eliberat din acea temniță a sufletului: *S-a dus puterea mea de viață, și nu mai am nici o nădejde la Domnul!* Și dacă nici la Domnul nu e nădejde de reabilitare, nu mai este nădejde deloc. Depresia se instalează când NU MAI este speranță pentru viitor, pentru mai bine, pentru o îmbunătățire. Când această speranță dispare, sufletul nu mai luptă, abandonează viața, și se cufundă în neputință. Disperarea lui Ieremia e cât se poate de reală. El chiar a simțit aceste lucruri. Ne amintim de finalul capitolului 20. Dar în depresia lui Ieremia se oglindește depresia lui Israel (Isaia 40:27) dar și depresia lui Mesia (Is.49:4). Aici în Plângeri vom vorbi în primul rând de depresia lui Ieremia, dar vom întrezări mereu în ea și depresia Celui pe care Ieremia îl prefigura. Observăm astfel multe asemănări între descrierea suferințelor și a disperării lui Ieremia și descrierea durerii și a depresiei cetății. De exemplu, în ce privește rugăciunea și batjocura vrămașilor:

Nr.	Suferințele lui Ieremia	Suferințele poporului
1	Să tot strig și să tot cer ajutor căci El tot nu-mi primește rugăciunea. (3:8)	Te-ai învăluit într-un nor ca să nu străbată la Tine rugăciunea noastră (3:44).

2	Am ajuns de răsul poporului meu și toată ziua sunt pus în cântece de batjocură de ei (3:14)	Ne-ai făcut de batjocură și de ocară printre popoare. (3:45)
3	S-a dus puterea mea de viață. (3:18)	Mi-a frânt puterea (1:14b)
4	Și-a încordat arcul și m-a pus țintă săgeții Lui. (3:12)	Și-a încordat arcul ca un vrăjmaș (2:4)
5	Mi-a zdrobit oasele (3:4)	Mi-a azvârlit de sus în oase un foc care le arde (1:13)
6	Gândește-Te la necazul și suferința mea, la pelin și la otravă! (2:19)	Vezi-mi ticăloșia, Doamne...(1:9)

Și exemplele pot continua. În mod evident, autorul creează o paralelă între modul în care a fost Ieremia lovit de Domnul și modul în care poporul a fost rănit de același Domn. Și sunt multe asemănări. Ieremia nu neagă diferențele dar plusează în dreptul asemănarilor. Scopul lui nu este să se îndreptățească înaintea poporului, ci să-l mângâie, să se apropie de el, ca apoi să-l poată apropia de Domnul. Suferințele lui Ieremia au fost cristice, iar poporul a primit ce merita. Diferența pare a fi prea mare pentru a mai vorbi de vreo asemănare. Totuși Ieremia insistă pe această asemănare. Dar insistența lui Isaia dintre suferințele lui Mesia și suferințele lui Israel ne tulbură și mai mult. Căci Ieremia suferea fiind încercat de Dumnezeu. Era lovit de vrăjmași, și Dumnezeu PĂREA departe. Dar de fapt Dumnezeu rămănea cu el. El doar PĂREA că este judecat de Dumnezeu. Dar nu avea parte de dezlănțuirea mâniei Lui. Însă Mesia a fost efectiv părăsit de Dumnezeu. Dumnezeu L-a judecat. Mânia Domnului s-a dezlănțuit efectiv asupra lui. Și nu a fost o manifestare fragmentară ca în dreptul lui Israel, ci una totală, deplină. Iată că sunt diferențe fundamentale între suferințele lui Ieremia și cele ale lui Mesia. Ieremia era în cele din urmă un păcătos iertat care era învrednicit să fie curățit și mai mult prin suferință. Astfel pare absurd să facem vreo paralelă între suferințele lui Ieremia și suferințele lui Mesia, deci cu atât mai mult între suferințele lui Israel și suferințele lui Mesia. Gestul lui Dumnezeu devine

copleşitor. El îi spune de fapt lui Israel: *ai suferit ca Ieremia, ai suferit ca Mesia, ai suferit ca Mine!* Şi apoi continuă: *vei fi izbăvit ca Ieremia, vei fi izbăvit ca Mesia!* Într-adevăr vom vedea şi în acest pasaj că Ieremia nu creează o paralelă doar între groapa sa şi groapa poporului, ci şi între învierea sa şi cea a poporului. Părtăşia întru suferinţă, pregăteşte deci părtăşia întru înviere. Israel a primit exact ceea ce a făcut el lui Ieremia. Cu toate acestea poate fi izbăvit ca şi Ieremia. Ce har! Ne aducem aminte de Iosif şi de fraţii lui. Fraţii lui i-au făcut o mare nedreptate. Iosif însă a fost apoi izbăvit, mângâiat, reabilitat de Domnul. Dar necazul făcut lui Iosif a atras necazuri în viaţa fraţilor săi. Răul făcut de ei lui Iosif s-a întors înapoi în viaţa lor. Iuda s-a despărţit de fraţii lui. Apoi i-au murit doi fii. Apoi a fost păcălit de Tamar. Apoi a venit foametea peste toată casa lui Iacov. Apoi fraţii au fost acuzaţi pe nedrept de stăpânul Egiptului de spionaj. Unul a fost întemniţat. Apoi Beniamin a fost şi el prins şi condamnat la moarte. Şi în aceste necazuri, fiii lui Iacov şi-au adus aminte de necazul pe care ei i l-au pricinuit lui Iosif şi s-au gândit:

- Da, am fost vinovaţi faţă de fratele nostru; căci am văzut neliniştea sufletului lui, când ne ruga, şi nu l-am ascultat! ***Pentru aceea vine peste noi necazul acesta. (Gen.42:21)***

Nedreptatea pe care ei au făcut-o lui Iosif a atras asupra lor nedreptate. Dar nedreptatea de care aveau ei parte era atât de diferită de nedreptatea suferită de Iosif. Căci nedreptatea suferită de ei era de fapt un act de dreptate, de răzbunare faţă de ceea ce ei au făcut lui Iosif. Şi după cum Iosif a fost izbăvit din necazurile lui, la fel şi ei aveau să fie izbăviţi din necazurile lor. Iosif a strigat către Domnul. Ei trebuiau să se căiască înaintea Domnului faţă de ceea ce i-au făcut lui Iosif. Pentru a-i aduce la pocăinţă, Dumnezeu îi aduce într-o suferinţă asemănătoare cu cea a lui Iosif, ca ei să se poată indentifica cu suferinţa lui Iosif. Doar suferind ca Iosif se poate naşte în inima lor gândul: *oare nu ni se întâmplă aceste lucruri din pricina a ceea ce i-am făcut noi lui Iosif?* Înţelegem acum de ce se realizează această paralelă între suferinţele lui Ieremia şi cele ale lui Israel, şi cele ale lui Mesia şi cele a lui Israel. Este şi rolul mângâierii. Este şi rolul aducerii speranţei izbăvirii. Dar este şi rolul trezirii pocăinţei. Astfel Israel trebuie să sufere în istorie nedreptăţi şi acuzaţii false. Ei au adus acuzaţii false lui Mesia şi i-au făcut o aşa mare nedreptate. La fel li se va întâmpla şi lor. Şi aşa a şi fost. Şi suferinţa lor va cumlina cu necazul pe care li-l va pricinui anticrist. Şi acest rău va fi atât de mare,

încât va eclipsa toate celelalte rele din istorie. Dar este nevoie. Se pare că în cei 3,5 ani Israel va prizoni alături de Anticrist Biserica și pe cei doi prooroci. Ei se vor bucura de martirajul creștinilor și de moartea celor doi prooroci. Dar imediat după această perioadă, anticristul se va întoarce în mod surprinzător împotriva lor. Cel pe care L-au recunoscut ca Salvator, Cel care părea ca i-a salvat, Cel care părea a fi Mesia cel așteptat, tocmai El se va întoarce împotriva lor cu o ură nebună. Și acest ȘOC va produce un chin cumplit, mai dureros decât toate celelalte. Dar aceste lucruri li s-au întâmplat, imediat după prigonirea creștinilor și a celor doi prooroci. La fel cum anul 70 a avut loc după respingerea lui Isus, prigonirea primilor creștini și după moartea lui Pavel și Petru la Roma, la fel căderea Ierusalimului sub asediul anticristic va avea loc după prigonirea creștinilor și după martirajul celor 2 prooroci. Oare acuzele false și nedreptățile din partea lui anticrist nu li se întâmplă **tocmai din aceste pricini**? Și în acel moment se va lua măhrama. Se va face lumină asupra istoriei necazurilor lor. Tot trecutul va fi reinterpretat într-o nouă lumină. Totul va căpăta sens. Totul li se întâmplă pentru că au respins pe Mesia. Cum au făcut ei lui Mesia și urmașilor lor, așa li se face și lor! Și atunci vor începe cu toții să bocească, și să plângă cum plânge cineva pe singurul lui fiu... Și vor plânge pe Cel pe care L-au străpuns. Astfel pricepem mai bine rațiunea scenariului ultimilor ani din istorie. Înțelegem rolul martirajului creștinilor și a celor 2 prooroci. Ei trebuie să fie nedreptățiți ca Mesia ca evreii să-și aducă aminte de nedreptățile făcute de ei lui Mesia. Iată de ce și Ieremia trebuia nedreptățit de popor. Ca în nedreptatea făcută de popor lui Ieremia să vadă nedreptatea făcută de ei lui Yahwe. Poporul a ajuns să sufere ca Ieremia. Poporul a ajuns să sufere ca Yahwe cel înșelat și respins de ai Săi. Iată de ce li s-a întâmplat ceea ce li s-a întâmplat. Deja am anticipat următoarele teme acestui fascinant capitol 3.

2:21-38 – Ieremia găsește totuși speranță la Domnul în întunecimea suferințelor sale

Ieremia nu împărtășește poporului propria sa depresie pentru a-i cufunda și mai tare în depresie. El le împărtășește propria sa depresie pentru a-i ajuta să iasă din ea. De aceea în următorul pasaj Ieremia le face cunoscut modul în care el luptă cu propria sa depresie, modul în care găsește speranță în mijlocul întunericului. ***Iată ce MAI gândesc în inima mea...*** Primele 20 de versete nu sunt inventate de Ieremia pentru a sensibiliza poporul sau cititorul. Sunt gânduri și frământări reale ale sufletului său. Dar nu sunt singurile sale gânduri! Iată diferența dintre cel învins

de depresie și cel ce se luptă cu ea. Cel învins de depresie cunoaște doar gândurile negre din prima parte a capitoului. De aceea el nu mai luptă. De aceea a capitulat. Dar Ieremia gândește și altceva. Iată primul pas spre a învinge depresia.

Chiar dacă inima lui Ieremia simte că nu mai este nădejde nici măcar la Domnul, totuși Ieremia se ancorează prin credință tot în Domnul. Minte sa cunoaște adevăruri despre Dumnezeu și Ieremia alege să le creadă în pofida sentimentelor sale de disperare. Adevărul divin revelat în Scripturi și în multe experiențe din viața sa arată cu claritate că bunătatea și îndurarea Domnului este infinită. Situația tragică prin care trecea îi arăta că bunătățile și îndurările Domnului pentru viața sa s-au sfârșit, că nu mai este speranță de reabilitare. Dar Ieremia refuză acest lucru și se ancorează în adevărul revelat al lui Dumnezeu. E absolut șocant să rostești lucrurile din v.22-23 în contextul în care era Ieremia. Sufletul lui Ieremia era pustiit în mijlocul unei cetăți pustiite. În interior moarte și durere. În jur ruine, cadavre, distrugere. Și în această stare Ieremia proclamă bunătatea, îndurarea și credincioșia lui Dumnezeu! E un act al nebuniei credinței. Ieremia crede împotriva oricărei nădedji. Toate evidențele vizibile sunt de partea gândului din v.18. Dar Ieremia alege să se ancoreze în gândurile din v.21-22. Bunătatea și îndurarea Sa nu doar că nu s-au sfârșit, dar se înnoiesc în FIECARE dimineață. Practic, în acele zile de disperare, acolo în mijlocul întunericului îndurerat și bunătatea divină era prezentă. Nu doar că se VOR revăsa DIN NOU peste Ieremia, dar ele sunt atunci și acolo în viața lui Ieremia. Ieremia nu poate explica CUM erau prezente bunătățile Domnului în viața sa, dar alege să creadă acest lucru. Ieremia își aduce aminte desigur de promisiunile divine atât pentru viața sa cât și pentru Israel. Dar ca ele să poată aduce lumină în întuneric, el proclamă și credincioșia lui Dumnezeu. În cele din urmă situația prezentă era o DOVADĂ a credincioșiei divine (de care a vorbit și în 2:17). După cum Dumnezeu a fost credincios ca să pedepsească pe Israel, la fel va fi credincios să restaureze pe Israel. În cele din urmă lucrul cel greu și de mirat pentru Domnul a fost să aducă judecata. Dacă a adus judecata, el va aduce și mântuirea. Mare credință să proclami bunătatea și îndurarea lui Dumnezeu în mijlocul pedepsei. Dar chiar dacă aceste adevăruri se aplică și destinului lui Israel, Ieremia le aplică mai întâi propriului său destin. Respingerea sa de către popor și tragedia nimicirii cetății, reprezintă ÎMPLINIREA a ceea ce Domnul i-a vestit mai dinainte. Domnul i-a spus că întreaga țară va fi împotriva lui, că țara nu se va căi și că va fi nimicită.

Zdrobirea lui Ieremia este de fapt o ÎMPLINIRE a Cuvântului lui Dumnezeu. Ieremia nu are astfel motive să NU se încreadă în Domnul, ci are un motiv ÎN PLUS să se încreadă în Domnul. Tot ceea ce i s-a întâmplat confirmă credințioșia lui Dumnezeu. Dar dacă Domnul a fost credincios în a aduce peste Ieremia încercările pe care i le-a promis, atunci el va fi credincios să-i aducă și izbăvirile promise. Ieremia, era dintre preoți. Pentru preoți și leviți, Domnul era partea lor de moștenire. Ei nu aveau moștenire în Israel. Ieremia își aduce aminte că Domnul este partea lui de moștenire. Nu poporul, ci Domnul e partea lui de moștenire. Chiar dacă poporul e împotriva lui, chiar dacă din pricina poporului a pierdut totul, Domnul a rămas cu el. La fel ca și Avraam, Ieremia îi aduce aminte că Domnul este răsplata sa cea foarte mare. Domnul este o bogăție infinit mai mare decât poporul, decât o viață confortabilă pe acest pământ. De aceea, sufletul lui Ieremia nădăjduiește în Domnul. Ieremia mai face un pas în actul credinței și rostește:

- Domnul este BUN cu cine nădăjduiește în El, cu sufletul care-L caută.

În lumina primelor 20 de versete din acest capitol, afirmația lui Ieremia e șocantă. Israel într-adevăr nu a căutat pe Domnul, nu a nădăjduit în Domnul, și de aceea NU a avut parte de bunătatea lui. Dar Ieremia e cel care a nădăjduit în Domnul, cel care a renunțat la tot ce avea mai scump pentru a căuta pe Domnul. Și totuși Domnul l-a zdrobit și l-a făcut țintă tuturor săgeților Sale! Unde este manifestarea bunătății lui Dumnezeu în viața lui Ieremia? Testul credinței lui Ieremia e mai mare decât cel al poporului. Și pentru popor este foarte greu să mai spere la bunătatea lui Dumnezeu. Dar măcar în dreptul său este o explicație: a păcătuit greu, și a fost pedepsit greu. Dar Ieremia a nădăjduit mult în Domnul, și totuși a fost zdrobit de Domnul. Cum anume să-și explice Ieremia situația prezentă? Cum mai poate afirma că Domnul este BUN cu sufletul care nădăjduiește în El? Cum anume să mai spere Ieremia la ceva mai bun de la viitor? Israel a făcut rău și a primit rău. Deci dacă va face bine, poate că va primi bine. Dar Ieremia a făcut bine și a primit rău. De ce să spere la mai bine dacă va continua să facă binele? Ieremia însuși pare să sesizeze această contradicție și de aceea el continuă cu v.26-33.

Ieremia rostește două afirmații cheie care încep cu expresia: *este bine*. Prima din ele sună astfel:

- Este bine să aștepti ÎN TĂCERE ajutorul Domnului.

În primul rând este BINE să aștepti ajutorul Domnului. Dacă ajutorul Domnului nu a venit ÎNCĂ, nu înseamnă că nu va veni deloc. Dacă bunătatea sa nu se vede ÎNCĂ, nu înseamnă că ea nu este la lucru, și nu înseamnă că ea nu va fi vizibilă în curând. Bunătatea lui Dumnezeu față de cel care se încrede în El se poate manifesta într-un mod ciudat, tocmai printr-o aparentă întârziere. Ajutorul Domnului nu vine imediat. Ieremia pare părăsit. Sufletul său este zdrobit. Dar nu înseamnă că acest fapt este și finalul poveștii. Ajutorul Domnului VA VENI peste cel care nădăjduiește în El. Întrebarea nu este dacă va veni sau nu, ci dacă sufletul cu pricina va nădăjdi PÂNĂ LA CAPĂT în Domnul. Aceasta înseamnă să AȘTEPTE până la capăt ajutorul Domnului. Actul așteptării reprezintă dovada credinței, dovada încrederii în Domnul. Dar cel care NU MAI AȘTEAPTĂ, nu se mai încrede în Domnul. Or cele care nu se mai încrede în Domnul, nu mai poate beneficia de ajutorul și bunătatea Lui. De aceea Ieremia îndeamnă (sau se îndeamnă!) la așteptare. A făcut bine și totuși a fost zdrobit. A nădăjduit în Domnul și totuși a fost umplut de amărăciune. Dar această stare ciudată și neașteptată de fapt este DOAR o ETAPĂ, este doar o PERIOADĂ din viața sa. Nu este ceva permanent, și nu este nici finalul poveștii. Depresia se așează atunci când suferința prezentă pare insurmontabilă, pare permanentă și pentru totdeauna, pare a fi finalul poveștii. Când suferința e percepută doar ca pe o etapă care va trece, doar ca pe întunericul adânc dinaintea răsăritului, atunci depresia poate fi învinsă. Ieremia se încurajează pe sine, să perceapă propria sa zdrobire doar ca pe o etapă din viața sa. Răsăritul va veni. Dar doar pentru cel care nădăjduiește în Domnul. Or, aici e cheia: credința în Domnul. Ea nu doar că dă putere sufletului să învingă depresia, dar face posibil și răsăritul. Nu e vorba doar de o gândire pozitivă pentru a alunga gândurile depresive, ci e vorba de elementul care face posibil răsăritul. Căci ajutorul Domnului este doar pentru cei care se încred în El. Gândul că încercarea, zdrobirea, întunericul este o perioadă limitată din viața sa, îl face pe Ieremia să-și păstreze speranța. Dar Ieremia nu îndeamnă doar la așteptare, ci și la TĂCERE. Tăcere față de sine? Probabil față de sine, față de Domnul și față de vrăjmași. Ieremia a făcut bine și totuși a fost zdrobit. Cum să mai spere la ceva mai bun? Să facă rău pentru a primi ceva bun? Dar Ierusalimul a făcut rău și a fost și el zdrobit. Nici calea răului nu este o soluție. Dar dacă a făcut bine, de ce a primit rău? Și de ce să spere, că va fi MAI BINE, dacă va continua să facă bine? Oare nu

va fi și mai rău? Ieremia propune ca primul pas de ieșire din acest labirint gândul că ajutorul Domnului DOAR întârzie și că zdrobirea e ceva temporar. Va primi bine, dar mai târziu, după zdrobire. E un gând care aduce speranță. Dar apar multe întrebări: de ce totuși nu am primit bine de la început? De ce am primit mai întâi zdrobire? De ce binele apare de-abia pe urmă? Aceste întrebări vin din sine către sine, din sine către Dumnezeu. Dar aceste întrebări sunt provocate și de vrăjmașii care batjocoresc și întreabă necurmat: *Unde este Dumnezeul tău în care te-ai încrezut? Unde sunt promisiunile Lui față de tine? Unde este iubirea Lui?* În această perioadă tulbure, neclară, Ieremia recomandă TĂCEREA. De ce să TACI? Pentru că nu ai citit încă finalul poveștii. De-abia atunci te poți pronunța. Pentru că acum lucrurile sunt neclare. Nu știi răspunsul. Nu ai răspunsul. Nu ai cum să răspunzi deci la batjocorile vrăjmașului. Dar nici nu trebuie să răspunzi. Trebuie doar să aștepți. Răspunsul va fi la capătul labirintului când Domnul va aduce izbăvirea. Atunci vei putea înțelege de ce mai întâi zdrobirea și apoi izbăvirea. Atunci vrăjmașii vor roși. Atunci va fi perioada VORBITULUI și al laudelor aduse Domnului. Dar până atunci, e perioadă tăcerii. E tăcerea demnă a celui care are încredere în finalul promis de Dumnezeu. E tăcerea celui care așteaptă ca Domnul Însuși să răspundă pentru el. De aceea e bine să aștepți în TĂCERE ajutorul Domnului. Dar Ieremia nu se oprește aici. El continuă:

- Este bine pentru un om să poarte un jug în tinerețea lui.
- Să stea singur și să tacă, **pentru că** Domnul i l-a pus pe grumaz;
- Să-și umple gura cu țărână, și să nu-și piardă nădejdea;
- Să dea obrazul celui ce-l lovește, și să se sature de ocări.

Aici Ieremia pare că întrece măsura. Ce a spus până acum e mai lesne de acceptat. Dar Ieremia nu spune doar că e bine să aștepți finalul poveștii și să-l aștepți în tăcere. Ieremia spune că e bine să treci mai întâi prin etapa zdrobirii. Această etapă este benefică pentru cel care caută pe Domnul. Dar cum să fie bine să porți un jug în tinerețe, să-ți umplii gura cu țărână, să nu ripostezi în fața batjocurilor și loviturilor vrăjmașului și să te umplii de ocări? Cum să fie bine? De ce să fie bine? Ieremia pare doar să afirme aceste gânduri șocante. Nu pare să ne ofere explicații. Însă nu o face în necunoștință de cauză. Nu o face ca un filosof naiv care se aventurează cu gândirea spre concluzii surprinzătoare. Ieremia

vorbește din propria sa experiență. El rostește aceste afirmații îndrăznețe, nu citând din cărți, ci privind la însăși viața sa. El a purtat un jug încă din tinerețe. Și ce jug! Și a purtat acest jug și la figurat dar și la propriu! El a fost lovit de vrăjmașii lui și nu a ripostat. El a fost umplut de ocări de cei din poporul său. Dar această experiență nu a vizat doar tinerețea lui Ieremia, ci întreaga sa viață! Doar a început în tinerețe. Și probabil primul șoc al contactului cu jugul a fost resimțit mai greu. Și probabil a fost mai greu să poarte jugul în tinerețe. Dar și nevoia de a purta jugul pare a fi mai mare în tinerețe! Ieremia nu regretă experiența jugului, necazurilor, neîmplinirilor, temniței, lipsei răspunsurilor, viselor sfărâmate... El o recomandă și altora. El consideră că este BINE să fii zdrobit. Dar nu tocmai despre BUNĂTATEA lui Dumnezeu vorbește Ieremia? Iată că el nu doar afirmă că BUNĂTATEA va veni mai târziu, după zdrobire, ci el vede tot procesul ca fiind BUN, BENEFIC. Deci bunătatea lui Dumnezeu se manifestă și când pune JUGUL pe umerii cuiva nu doar când ia acest JUG. Desigur noi percepem bunătatea când Domnul ne ia jugul. Și e normal să fie așa. Dar Ieremia vede că BUNĂTATEA se manifestă de la început de când este pus JUGUL. De fapt BINELE are în vedere ÎNTREG PROCESUL. Nu doar punerea jugului, dar nici doar îndepărtarea lui. Nu doar zdrobirea inimii, și nici doar izbăvirea ei. Binele izvorăște din punerea ȘI luarea jugului, din zdrobirea ȘI izbăvirea inimii. Este BINE deci ca un om să poarte din tinerețea sa un jug. E BINE, căci face parte din acest misterios proces de a face BINE celui care nădăjduiește în Domnul. Și acum, după aceste afirmații îndrăznețe ale lui Ieremia, ne-am aștepta la explicații. Dar în versetele ce urmează, Ieremia nu revine la explicații, ci dezvoltă tema LIMITĂRII în timp a perioadei de zdrobire, de purtare a jugului:

- Căci Domnul nu leapădă (respinge) pentru TOTDEAUNA,
- Ci când mârșăiește pe cineva, Se îndură iarăși de el, după îndurarea Lui cea mare:
- CĂCI El nu necăjește cu plăcere, nici nu mârșăiește bucuros pe fiii oamenilor.

Ieremia afirmă gândurile anticipate de v.27, pe care noi le-am comentat mai sus. El insistă pe LIMITAREA în timp a perioadei de necaz, de zdrobire, de purtare a jugului. Acel lucru NU se întâmplă pentru TOTDEAUNA. Domnul e cel

care MÂHNEȘTE, care pune jugul, care zdrobește. Dar putem fi 100% siguri că acest Domn nu va pune acel jug pentru totdeauna. El Se va îndura IARĂȘI. Va aduce din nou lumina, pacea, izbăvirea. Va îndepărta jugul! Va vindeca rana! El nu respinge pentru totdeauna rugăciunea celui lovit. Ieremia ne-a mărturisit că Domnul nu i-a ascultat cererea și nu i-a adus izbăvire când a făcut-o. Dar acest lucru nu va fi pentru totdeauna. Va veni o zi când Domnul VA AUZI, va lua aminte, își va aduce aminte de strigătul lui, și în acea zi va aduce izbăvirea. Dar de unde este Ieremia 100% sigur de faptul că Domnul leapădă doar temporar ca apoi să se îndure din nou de cel lovit de necaz. Și aici în sfârșit Ieremia aduce o explicație:

- Căci El nu necăjește cu plăcere, nu mârșăiește bucuros pe fiii oamenilor.

În umblarea sa cu Domnul, Ieremia a descoperit acest lucru despre inima lui Dumnezeu. Poate multe lucruri nu le înțelege, poate de multe lucruri nu este sigur. Dar în toată lucrarea sa profetică, a văzut cu claritate că Domnul nu mârșăiește cu plăcere, că Lui nu-i place suferința sau judecata, ci că Lui Îi place îndurarea, binecuvântarea, bucuria! Dacă ar fi fost altfel ar fi adus de mult judecata asupra Ierusalimului. Dar a amânat așa de mult. Însăși chemarea sa în lucrarea, însăși rațiunea lucrării sale profetice izvoră din faptul că Domnului nu-i place suferința ci îndurarea! Și atunci înclinația inimii lui Dumnezeu e să mângâie, să aline, să aducă lumină și bucurie copiilor oamenilor. Face acest lucru spontan, de la sine, cu cea mai mare generozitate și pasiune. Dar necazul îl aduce cu strângere de inimă, după nenumărate negocieri cu sine și cu mijlocitorii săi... Din această pricină Ieremia e sigur că perioada de zdrobire e temporară. Căci nici Dumnezeu nu ar putea suporta să fie mai lungă. Nici lui nu-i place. La fel cum omului nu-i place să sufere, la fel nici Domnului nu-i place să provoace suferința. De aceea o va curma degrabă și cu mare bucurie. Era nevoie ca Ieremia să ne vorbească despre această latură a inimii lui Dumnezeu. În cap.2 ne-a prezentat un Dumnezeu care zdrobește fără milă. Acum ne vorbește de un Dumnezeu care nu necăjește cu plăcere. Ieremia formulează v.31-33 la modul general, astfel că nu știm dacă e vorba de situația când Domnul încearcă pe cineva sau de situația când Domnul pedepsește pe cineva. Ieremia face înadins acest lucru. În dreptul lui era vorba de încercare. Dar în dreptul lui Israel va fi vorba de pedeapsă. Iar în dreptul lui Mesia va fi vorba și

de încercare și de pedeapsă. V.31-33 aduc nădejde și celui pedepsit și celui încercat. Domnul nu pedepsește cu plăcere. Cu atât mai mult nu încearcă cu plăcere pe cel neprihănit. Astfel, dacă Domnul dă momente de răgaz și celui nelegiuit care încă nu s-a căit de păcatele lui, cu atât mai mult va aduce din nou soare în viața celui neprihănit. Viața celui neprihănit nu este un soare continuu, dar nici o zdrobire continuă. Este un șir de zdrobiri urmate de mari izbăviri. E un șir de morți și de învieri. Unele mai mici, altele mai mari. Cel neprihănit nu are de ce să se teamă. Chiar în această viață în trup, întunericul nu va dăinui pentru totdeauna. Întunericul va veni. Dar doar pentru a fi urmat de un răsărit mai luminos. Și se spune că noaptea este deplină și întunericul e cel mai adânc chiar înainte de răsărit. Dumnezeu suferă împreună cu cel ce poartă jugul. De aceea, cel ce poartă jugul poate fi sigur că Domnul nu va ține acel jug pentru totdeauna. Ieremia ne aduce o explicație fascinantă care izvorăște din caracterul lui Dumnezeu. Însă trebuie să recunoaștem că nu oferă toate explicațiile. În dreptul celui nelegiuit înțelegem rațiunea necazului. Dar cum să o înțelegem în dreptul celui neprihănit? Dacă Domnului îi este atât de greu să necăjească pe cineva, totuși de ce o mai face? Nu ni se dă un răspuns. Simplul fapt că Domnul face acel lucru, pare a fi suficient ca cel neprihănit să se încreadă în Domnul, să creadă că este UN BINE mai mare în tot acest proces.

Un motiv pentru care Ieremia nu dezvoltă rațiunea pentru care cel neprihănit trebuie să sufere poate fi acela că el adresează cartea unor oameni care au suferit din pricina păcatului. Pentru Ierusalim cauza suferinței era foarte clară. Ieremia vorbește despre suferințele celui neprihănit cu scopul de a arăta că el înțelege suferința Sionului și acela de a arăta Sionului calea ieșirii din capcana fatală a deznădejdiei. Desigur mesajul din prima parte a capitoului 3 este relevantă și pentru rămășița credincioasă, care măcar că a fost credincioasă, a trebuit să sufere din pricina lui Israel. Pentru a-i ajuta să iasă din groapa deznădejdiei Ieremia insistă prin propriul său exemplu de luptă cu depresia că necazul este limitat în timp. Și acest lucru se datorează mai întâi de toate caracterului lui Dumnezeu. Să ne gândim la un lucru care nu ne place să-l facem. Poate e vorba de a face un raport la serviciu, de a confrunța pe cineva, de a merge la un examen etc. Nu ne place acel lucru. Îl amânăm cât se poate de mult. Până la urmă îl facem pentru că trebuie să-l facem, dar îl facem cu inima strânsă și de-abia așteptăm să se încheie. Apoi suntem bucuroși că s-a încheiat și nu mai vrem să ne aducem aminte de el. Ceva

asemănător simte Dumnezeu când este vorba să trimită sau să îngăduie o pedeapsă sau un necaz peste un om. Dumnezeu Însuși de-abia așteaptă să îndepărteze acel necaz. Aceasta e natura Lui, ne explică Ieremia. Natura lui Dumnezeu e cea care putea da speranță Sionului întristat. Ieremia insistă pe ÎNDURAREA lui Dumnezeu. Și am subliniat deja că v.31-33 vorbesc la modul general de necaz, incluzând aici și încercările dar și pedepsele. Ieremia fusese încercat, dar Sionul pedepsit. Totuși și unul și altul nădăjduiesc în ÎNDURAREA lui Dumnezeu. Dumnezeu nu-i este dator lui Ieremia și nici Sionului. Speranța este în marea Sa îndurare. Acest pasaj vine să echilibreze imaginea din cap.2. Acolo Ieremia a vorbit de un Dumnezeu fără milă în ziua judecării. Iată că același Dumnezeu simte și ALTCEVA în ziua judecării. Și acest lucru dă speranță nu doar celui încercat ci și celui pedepsit.

Ieremia a vorbit până acum despre el însuși. Dar el vrea să abordeze poporul. Deja prin v.31-33 începe tranziția către mesajul adresat poporului. Acest mesaj începe cu v.39. Dar înainte de v.39, mai avem v.34-38. Vom încerca să explorăm rolul acestor versete în discursul lui Ieremia. Ieremia rostește aici trei întrebări. Prima întrebare este:

- Când se calcă în picioare toți prinșii de război ai unei țări, când se calcă dreptatea omenească în fața Celui Preaînalt, când este nedreptățit un om în pricina lui, nu vede Domnul?

Ieremia abordează problema nedreptății. El adresează o întrebare retorică de genul: *nu vede Domnul nedreptatea?* Răspunsul pare a fi : *Da, vede nedreptatea și va lua măsuri împotriva ei.* Dar răspunsul este în favoarea lui Israel sau împotriva lui? Ideea cu prinșii de război pare a fi favorabilă lui Israel. Ei erau prinși de război. Haldeii erau cei care au călcat în picioare prinșii de război. Au mai rămas doar câțiva. Urgia haledilor parcă a fost prea turbată. Oare nu vede Domnul acest lucru? Oare nu va interveni pentru a restabili dreptatea? Dar Ieremia vorbește *și de omul nedreptățit în pricina lui.* Ieremia era cel nedreptățit de popor. Ideea de nedreptate aduce aminte de fărădelegile Ierusalimului. Cetatea era plină de nedreptate, nedreptate împotriva văduvei și a săracului, nedreptate împotriva proorocilor Domnului. Din această perspectivă faptul că Domnul vede nedreptatea nu mai este un adevăr favorabil cetății.

Dar cum se leagă această întrebare de ce a fost mai sus? O legătură pare a fi aceea că dacă Domnul nu necăjește cu plăcere pe fiii oamenilor, nu poate fi indiferent când fiii oamenilor se necăjesc între ei. Dacă lui îi este greu să aducă judecata cea dreaptă peste oameni, oare cum reacționează când vede nedreptatea dintre oameni.

A doua întrebare este:

- Cine a spus și s-a întâmplat ceva fără porunca Domnului?

E o întrebare diferită de prima. Ea abordează un alt subiect, acela al implicării Domnului în TOT ce se întâmplă pe pământ. Cel cuprins de depresie, poate crede că a fost uitat de Domnul, că a fost lăsat în voia sorții, a întâmplării, a răutății oamenilor și a hazardului istoriei. Acest lucru amplifică depresia și elimină orice speranță pentru îmbunătățirea situației. Cel învins de depresie se vede total neputincios în a îmbunătăți situația. Drama sa depinde doar de factori externi, implacabili, pe care el nu-i poate nici controla, nici influența. Este deci de prisos să mai facă ceva. Dacă necazul e perceput ca impersonal, el poate fi mai distructiv decât cel perceput ca fiind adus de Dumnezeu. În prima situație, omul nu se răzvrățește, dar nici nu mai luptă. În a doua situație, omul se zbate, poate chiar se răzvrățește față de Domnul. Dar încă este viață în el. Faptul că se ceartă cu Domnul ne arată că nu a abandonat lupta vieții. Se pare că în această zonă bate Ieremia în v.37. Nimic nu se întâmplă pe pământ fără PORUNCA DOMNULUI. Necazul poate fi adus prin oameni. Dar nu se întâmplă fără știrea și aprobarea divină. Aceste adevăr e mai dureros pentru cel în cauză, dar mai puțin distructiv. Există CINEVA care controlează necazul lui. Acel CINEVA deci poate îndepărta acel necaz. Poate fi convins acel CINEVA? Aceste gânduri oferă un minim de speranță, o minimă credință că cel lovit de necaz poate influența spre bine situația. Următoarea întrebare dezvoltă ideea din a doua întrebare:

- Nu iese din gura Celui Preaînalt răul și binele?

Dacă întrebarea din v.37 e generală, întrebarea din v.38 devine mai specifică: nici binele și nici răul nu se întâmplă fără voia Domnului. Dar Ieremia insistă mai mult pe ideea răului de sub soare. Astfel el așează în întrebare *răul* înaintea *binelui*. Ieremia deci insistă că RĂUL de care ei au parte este generat de Dumnezeu. Nu doar binele este generat de Dumnezeu, ci și necazul adus de

oameni. Desigur întrebarea cu nedreptatea din v.34 pregătește următoarele două întrebări. Domnul nu a adus în mod nejustificat răul asupra cetății. Domnul a văzut nedreptățile de acolo și a adus pedeapsa. Dacă în dreptul lui Ieremia, răul adus de Domnul e de neînțeles, în dreptul poporului este pe deplin justificat. Și Ieremia se dă exemplu, punându-se parcă în aceeași oală cu poporul. *Și eu am fost lovit de Domnul*, pare a spune el. *Și fără să înțeleg de ce, ACCEPT situația și sper la mai bine*. Oare nu ar trebui să facă la fel poporul? Să accepte pedeapsa și să sper la mai bine?

Dar sunt și diferențe între Ieremia și popor. Pentru a îmbunătăți situația Ieremia trebuie să aștepte cu credință și în tăcere ajutorul Domnului. Dar poporul trebuie în primul rând să se pocăiască. Ieremia nu poate ocoli acest subiect, după cum nu l-a ocolit nici în primele două capitole. Dar se apropie de rana vinovăției cetății cu o delicatețe și gingășie divină. Mai întâi începe cu propria sa experiență a durerii, și cu propria sa cale de ieșire din drepresie. Apoi se apropie de durerea poporului și de calea acestuia de a ieși din depresie. Dar Sionul e zdrobit de întristare. Mai are doar o suflare. O apropiere prea brutală de Sion îl poate distruge cu totul. Ieremia se apropie de rana Sionului cu iscusința celui mai bun chirurg. El are această știință tocmai pentru că a trecut el însuși printr-o rană asemănătoare. Iată de ce a trecut Ieremia prin atâtea gropi ale depresiei. Pentru a se putea apropia acum de rana Sionului, pentru a putea să înceapă procesul vindecării Sionului fără a strivi Sionul. Dacă eram noi în locul lui Ieremia, compuneam Plângerile doar din trei versete. Situația era foarte clară: Sionul a păcătuit și trebuie să se pocăiască de păcatele lui pentru a fi restaurat. Și cartea Plângerilor scrisă de noi ar fi fost foarte clară, foarte directă și foarte scurtă. Ceva de genul:

v.1 Vezi am avut dreptate și tu nu ai vrut să mă ascuți. Ai păcătuit și ai primit ce meritai.

V.2 Ascultă-mă măcar acum. Adu-ți aminte de toate păcatele tale și pocăiește-te. Dacă te căiești, vei fi iertat și restaurat, căci Domnul este bun și milos.

v.3 Doamne, tu ai promis că vei restaura Sionul. Deci adu-ți aminte de el după îndurarea Ta.

Dar slavă Domnului că nu am fost noi lângă Sionul rănit și întristat. Ieremia, din pricina propriilor sale suferințe poate înțelege adâncimea rănii Sionului. În cele din urmă esența mesajului cărții se regăsește în cele trei versete scrise de noi mai sus, dar Ieremia strălucește în MODUL în care se apropie atât de Sion cât și de Domnul. Și iată că de-abia în capitolul trei rostește primul îndemn la pocăință. Dar și în capitolul trei îl pregătește cu atâta grijă. Și apoi rostește cele trei întrebări din care se deduce vinovăția Sionului. Și insistă pe caracterul lui Dumnezeu căruia nu-i place să mârșăie pe fiii oamenilor. De aceea este speranță pentru mai bine. Și anume: *din pricina a ceea ce este El și nu din pricină a ceea ce suntem noi*. Și ca acest adevăr să dea speranță Ierusalimului este nevoie mai întâi ca el să recunoască faptul că necazul lui a venit din gura lui Dumnezeu și nu din cea a vrăjmașului. Dar mai trebuie să facă un lucru. Să-și ceară iertare la Dumnezeu. Ieremia nu abordează superficial problema vinovăției dar nici nu o evită total. Și iată că a ajuns într-un moment critic al operației, într-un moment vital al apropierii de rana Sionului. Acum e nevoie să înfingă bisturiul în rană și să facă acea chemare mult așteptată de noi. Dar CUM o va face Ieremia? Cum va înfinge bisturiul în punctul cel mai sensibil al rănii? Cum va face această tăietură pe cord?

2:39-51 – Îndemn la pocăință și la mijlocire

Ieremia începe tot cu o întrebare:

- De ce să se plângă omul cât trăiește?

Observăm că nu întreabă: *de ce să se plângă Sionul acum?* Întrebarea e generală. Ea include Sionul dar nu se referă doar la Sion. Sionul trebuie să se simtă cercetat de întrebare, dar nu încolțit de ea. Întrebarea se adresează umanității și întregii sale existențe sub soare. Răspunsul propus de Ieremia e surprinzător: *Fiecare să se plângă mai bine de păcatele lui!* Deci înainte de a plânge de necazurile lui, să plângă mai bine pentru păcatele lui. Păcatul e adevărata cauză a suferinței de sub soare. Chiar în dreptul neprihănirii lui Ieremia: el suferă din pricina păcatelor lui Israel. Și la păcatele lui Israel Ieremia a adăugat și el propriile păcate. Pedepsele aduse de Domnul sunt din pricina păcatului. Nedreptatea pe care oamenii și-o fac unii altora e o manifestare a păcatului. Încercările celui neprihănit sunt adesea aduse de păcatul altora și au scop vindecarea lui de adâncimile răului din el. Dacă nu ar fi păcat, nu ar mai fi nici o suferință, nici în dreptul celui

nelegiuit, nici în dreptul celui neprihănit, nici în dreptul lui Israel, nici în dreptul popoarelor. Iar de problema păcatului suntem răspunzători cu toții, căci toți am păcătuit și toți mai păcătuim. Deci înainte de a plânge pentru necazurile noastre să plângem fiecare în dreptul nostru pentru ceea ce a cauzat aceste necazuri, adică pentru păcatele noastre. Această abordare a universalității păcatului în lume, ajută enorm Sionul să-și plângă propriile păcate. Sionul nu e singurul care a păcătuit. Toți au păcătuit. Toți trebuie să plângă. Deci și Sionul! Dar Ieremia continuă și mai frumos îndemnul la pocăință. Nu doar că e un îndemn adresat UMANITĂȚII, dar se include și pe el în acest îndemn și-l formulează la persoana I plural:

- Să luăm seama la umbletele noastre, să le cercetăm și să ne întoarcem la Domnul.

Ieremia alocă trei versete îndemnului la pocăință. Un îndem simplu, clar, în care se include și pe sine. Dar în același timp un îndem profund. El face apel mai întâi la CERCETARE și apoi la înălțarea INIMILOR către cer. El îndeamnă la o căință autentică, profundă, care poate izvorî doar din adâncul inimii. Și poate izvorî din adâncul inimii doar prin cercetarea adâncurilor inimii, adică pe calea lucidității și a introspecției sincere. Ieremia nu intră în detaliu pentru a descrie păcatele Sionului. Nici nu mai folosește termenul de adulter. Nu pomenește nici măcar idolii. Vorbește doar la modul general: păcat, fărădelege, nelegiuire... Ce diferit e Ieremia din Plângeri de Ieremia din cartea Ieremia. În cartea Ieremia, profetul și Domnul Însuși insistă atât de mult pe specificitatea păcatelor lui Israel și pe demonstrarea vinovăției lui. Dar acum vorbește atât de puțin și de general cu privire la păcatul cetății. De ce? Momentele sunt diferite. În profeții, Ieremia vorbea unei cetăți mândre și împietrite înainte de revărsarea pedepsei. Acum vorbește unei cetăți zdrobite și întristate după revărsarea fără milă a dreptății. E același Ierusalim păcătos și fără de căință. Dar situația e diferită. Starea de spirit a cetății e diferită. Aproximarea de cetate nu poate fi decât diferită.

În v.42 se recunoaște în mod clar cauza căderii cetății: *Am păcătuit, am fost îndărătnici și nu ne-ai iertat!* Mijlocirea continuă în v.44-47 cu recunoașterea faptului că distrugerea cetății a fost o manifestare a mâniei lui Dumnezeu. Dar a fost o manifestare legitimă, dreaptă, pe deplin justificată. Am sesizat deja asemănările între ceea ce Domnul a adus peste cetate și ceea ce a adus peste Ieremia. În mânia Lui față de cetate, Domnul S-a ascuns și i-a urmărit din ascuns,

S-a învăluit într-un nor ca să nu străbată rugăciunea poporului la El, a făcut ca poporul să ajungă de batjocura vrăjmașilor și a adus peste el groaza, prăpădul și pustiirea. Dar în primele 20 de versete Ieremia a folosit EXACT aceste imagini ca să descrie suferința pe care Domnul a adus-o asupra Lui, care era de fapt suferința adusă de popor asupra lui (vezi 3:14). Și Ieremia a fost pândit și apoi răpus de Dumnezeu; nici rugăciunea lui nu a primit răspuns din partea Domnului, și a ajuns și el de batjocura vrăjmașilor lui, și peste el a fost adus prăpădul și groaza. Înțelegem că cetății i s-a întâmplat ceea ce DEJA i se întâmplase lui Ieremia. De fapt cetatea a primit înapoi CEEA ce ea deja făcuse lui Ieremia. Dar ceea ce făcuse lui Ieremia, făcuse de fapt împotriva lui Dumnezeu. Uneltirile lor împotriva lui Ieremia oglindeau de fapt uneltirile lor împotriva lui Yahwe (compară Ieremia 11:9-10 cu Ier.11:18-21). Deci Ieremia afirmă indirect că cetatea a primit din partea lui Ieremia ceea ce ea a făcut profetului lui Dumnezeu, și lui Dumnezeu Însuși. Răul făcut de ei li s-a întors înapoi. Au primit ceea ce au semănat, li s-a făcut exact cum au făcut ei Domnului. Căderea cetății este un act drept și pe deplin justificat. Și ei au uneltit împotriva Domnului, au batjocorit pe Domnul și au făcut ca Numele Domnului să fie batjocorit de vrăjmașii Lui, s-au învăluit într-un nor de împietrire ca să nu străbată chemarea Domnului către ei, sau strigătul lui Ieremia de a fi scos din groapă, și apoi s-au înțeleș ca să aducă groază și prăpăd asupra Casei Domnului și asupra trimișilor lui. Dar atunci ei au negat răul făcut împotriva Domnului. Acum, sub povara pedepsei, îl pot în sfârșit recunoaște.

Mijlocirea sau îndemnul la mijlocire se încheie practic în v.47. Apoi, în v.48-51 Ieremia mărturisește din nou cât de mult suferă pentru cetate dar și cât de mult mijlocește pentru ea. De ce simte nevoia Ieremia să spună aceste lucruri imediat după rostirea îndemnului la pocăință? Pentru că tocmai abordase un subiect foarte sensibil, un subiect însă care nu putea fi ocolit. Vorbise de vina cetății față de Dumnezeu și față de sine și-i îndemnase la pocăință. Dar Ieremia vrea să sublinieze că el nu face acest lucru cu duh de judecată, de condamnare. Nu o face arătând satisfăcut cu degetul sau revanșându-se. O face PLÂNGÂND, plin de compasiune și dragoste, nejudicând, necondamnând, nearătând cu degetul. Pentru a arăta acest lucru arată cât de mult suferă pentru durerea cetății, măcar că durerea cetății era consecința manifestării dreptei judecăți divine. Și iată ce imagini folosește Ieremia pentru a descrie plânsul său pentru cetate:

- șuvoaie de apă în curg din ochi
- mi se topește ochiul în lacrimi, necurmat și fără răgaz...
- mă doare ochiul de plâns pentru toate fiicele cetății MELE...

Ieremia vorbește de cetatea LUI. El nu se delimitează de realitatea cetății. Ieremia nu spune VOI ați păcătuit, eu am rămas curat... El vorbește în termeni de NOI, iar cetatea pedepsită rămâne cetatea lui, după cum rămâne cetatea lui Dumnezeu. Ieremia nu doar suferă pentru cetate. El convertește suferința în mijlocire. El plânge înaintea Domnului. Și măcar că acest plâns îi provoacă durere, el NU se oprește din plâns. Măcar că ochiul îl doare de plâns, el nu se oprește și nu se va opri din plâns până Domnul va vedea. Ieremia nu îndrăzește să spună: până Domnul va vedea și va restaura Sionul. Planul restaurării este în subtext, dar Ieremia nu îndrăznește să-l afirme. El nu vrea să repete plânsul său superficial, chiar fiersc pentru cetate din primele 15 capitole ale cărții Ieremia. El nu vrea să mijlocească în mod ușuratic pentru popor. El nu vrea să ia apărarea soției înșelate desconsiderând durerea soțului înșelat. El consideră că Domnul are dreptul să NU asculte, să nu vadă, să nu ia aminte. Domnul are dreptul să se învăluie într-un nor ca mijlocirile să nu pătrundă încă la el. Domnul are dreptul să-și fi înstrăinat inima față de Ierusalim. Ieremia știe însă că în spatele acestui nor al demnității și al dreptății divine se află inima plină de milă și de iubire din partea Domnului. El dorește să străpungă norul pentru a atinge din nou inima Domnului. Consideră că e legitim ca Domnul să NU vadă și să nu intervină la prima mijlocire. Și-a întors Fața căci mare a fost păcatul lui Israel. E nevoie să treacă o vreme, e nevoie de multă mijlocire, de multe lacrimi și de mult plâns ca să-și întoarcă din nou Fața spre Sion. Ieremia e conștient de prăpastia imensă dintre Femeie și Soțul înșelat. Nu se așteaptă la un răspuns la primele lacrimi. Dar nici NU renunță să plângă. Chiar dacă ar fi să plângă până la sfârșitul vieții fără un răspuns vizibil, el nu se va opri. Plânsul lui va fi continuat de rămășița credincioasă până când va străpunge norul. Poate va fi nevoie de veacuri, de milenii de plâns. Nu contează. Plânsul va continua. Nu doar Sionul e rănit. Domnul Însuși este rănit. Ieremia nu vrea să neglijeze rana Sionului, dar nici rana de pe inima Domnului. E atent cum se apropie de Sion, dar și cum se apropie de Domnul. Ieremia se dă și pildă în sensul mijlocirii. E nevoie de multă mijlocire. Cu cât plâng mai mulți înaintea Domnului cu atât mai bine! Prin plânsul său Ieremia invită pe toți frații lui să plângă și ei.

Ieremia e sigur că plânsul nu este în van. De aceea plânge fără răgaz, devenind el însuși unul din străjerii de pe zidul Sionului. Înainte de dărâmarea cetății și-a dedicat viața pentru a împiedica distrugerea cetății. Acum își dedică viața cauzei rezidirii cetății. Ieremia trăiește pentru cetate. E nevoie de mult plâns ca să se umple prăpastia dintre Israel și Yahwe. Fiecare lacrimă își are rolul ei. O lacrimă nu va umple prăpastia, dar va ajuta în timp la umplerea ei. Șuvoaietele de lacrimi ale unui om nu vor umple prăpastia, dar vor însemna un PUȚIN care va ajuta la umplerea cetății. Știm sigur că prăpastia nu este infinită. Ea se poate umple, și ea va fi umplută într-o zi. Nu este o muncă de sisif. E un obiectiv realizabil. Poate va dura secole, milenii... nu contează. Într-o bună zi prăpastia va fi umplută, și calea dintre Israel și Yahwe netezită. Vino deci cu plânsul tău și lacrimile tale și varsă-le în Marea Vale a Plângerii. E nevoie de ele. Nu sunt de prisos. Vor ajuta în mod real la umplerea văii. Nu singure, dar alături de milioanele de rugăciuni ale sfinților din istorie. Oare despre aceste rugăciuni e vorba în Apocalipsa 8a? Frumusețea este că nimeni nu știe cât s-a umplut din vale, cât a mai rămas până la umplerea ei. Dacă e nevoie doar de câțeva lacrimi? Dacă tu vei fi cel care va vărsa chiar ultima lacrimă înainte de acoperirea definitivă a văii?

2:52-58 – Ieremia rememorează izbăvirile divine din mâna poporului care-l ura fără temeii

Dacă nu am fi citit deja finalul capitolului, și ne-am întreba: oare cu va încheia Ieremia acest capitol? Oare ce va urma după îndemnul la pocăință și mijlocire? – în mod cert nu am intui temele ce sunt abordate de Ieremia în ultimele două pasaje ale cărții. El revine la tema cu care a început capitolul, adică la tema propriilor sale suferințe. De la suferințele sale a ajuns la suferințele poporului iar acum se întoarce la propria sa durere. Dar acum adaugă elemente noi care nu se regăsesc în primele două zeci de versete ale capitolului. Un mare element de noutate este acela că Domnul a ascultat totuși rugăciunile sale și l-a izbăvit. Chiar dacă în mijlocul depresiei avea impresia că Domnul nu-i ascultă defel ruga, nu era așa! Ieremia rememorează izbăvirile Domnului din viața sa. Cei 40 de ani de durere au fost și 40 de ani de izbăviri. El a trăit permanent în mijlocul unor vrăjmași care au dorit să-i ia viața, și totuși a fost izbăvit. El face aluzie la una din cele mai grele încercări, atunci când a fost aruncat în groapa cu noroi (vezi comenatriul pe Ieremia cap.38). Atunci a fost cel mai aproape de moarte. Atunci vrăjmașii lui au izbutit aproape să-l omoare. Atunci s-a atins un punct culminant al disperării în

umblarea lui Ieremia sub soare. Ieremia își aduce aminte cum acolo a chemat Numele Domnului din fundul gropii. Deși avea promisiunea protecției și a izbăvirii divine, tot a strigat către Domnul. Promisiunea era condiționată de credința lui, iar credința lui se manifesta prin strigătul său către Domnul. El a chemat Numele Domnului. Numele Domnului vorbește de caracterul Domnului care este mai întâi de toate îndurare, bunătate și milă (vezi Exod 34a). Ieremia a spus: *Nu-Ți astupa urechea la suspinurile și strigătele mele*. Ieremia nu a invocat nici neprihănirea lui, nici promisiunea divină. Ci doar a chemat Numele Domnului și a nădăjduit în mila unui Dumnezeu care nu poate fi insensibil la durerea umană. Aceasta e o temă cheie a capitolului 3. Suferința lui Ieremia îl putea sensibiliza pe Domnul. Și așa a fost. Răspunul a venit REPEDE. Chiar în ziua când a chemat pe Domnul, El a răspuns. El s-a apropiat de Ieremia și i-a spus: *Nu te teme!* și a izbăvit pe Ieremia din groapă. Dar nu doar în acel context. Ieremia avea sute și zeci de contexte în cei 40 de ani de lucrare când Domnul l-a izbăvit din capcanele vrăjmașilor lui. Înțelegem de ce Ieremia introduce această temă la finalul capitolului. El a îndemnat poporul la mijlocire. Era nevoie de o încurajare: că Domnul ASCULTĂ strigătul celui nenorocit. Și Ieremia vine din nou cu EXPERIENȚA SA pentru a încuraja Sionul rănit. Ieremia, cel care a trăit momente de disperare când a crezut că Domnul nu-i ascultă ruga, da, același Ieremia, a trăit momente când Domnul i-a ascultat ruga, și i-a ascultat-o degrab. Ieremia nu insistă pe neprihănirea sa, ci pe bunătatea divină care nu poate fi indiferentă în fața suferinței umane. Astfel încurajează și Sionul să strige către Domnul. Starea sa de suferință trezește mila Domnului. Să strige către Domnul și Domnul îl va izbăvi. Ieremia a fost izbăvit din mâna vrăjmașilor care-l batjocureau. Și Sionul poate fi izbăvit din mâna vrăjmașilor care-l batjocoresc, pe care Ieremia nu a uitat să-i menționeze în v.45-46. El face astfel o paralelă între Sionul înconjurat de vrăjmași și între el însuși înconjurat și batjocorit de vrăjmași. Ieremia a fost în mâinile vrăjmașilor PÂNĂ la o vreme. Domnul a intervenit și l-a izbăvit de vrăjmașii lui. Domnul deci va putea interveni și în dreptul Sionului pentru a-l izbăvi din mâna și batjocura vrăjmașilor. Deci rememorarea izbăvirilor din viața lui Ieremia, are rolul de a da sens și credibilitate îndemnelor adresate Sionului de a striga către Domnul. Domnul este un Dumnezeu care AUDE. Păcatele poporului au format un NOR care a împiedicat ruga lor să ajungă la El. Dar dacă ei se căiesc și îndepărtează acest nor, atunci ruga lor va fi ascultată, și chiar va fi ascultată REPEDE! Observăm cât de coerent este Ieremia în

acest capitol, cum se leagă pasajele între ele, cum fiecare pasaj are rolul său și-l completează pe cel precedent.

2:59-66 – Ieremia cere de la Dumnezeu dreptate și pedepsirea vrăjmașilor săi

Finalul capitolului pare o continuare firească a rememorării izbăvirilor, dar în același timp ne surprinde și pare a fi în conflict cu îndemnul la mijlocire și pocăință. Despre ce este vorba? Ieremia face o paralelă clară între conflictul său cu vrăjmașii săi, și conflictul Sionului cu vrăjmașii lui. Ieremia a fost adus în disperare prin ura vrăjmașilor. Dar Domnul i-a auzit glasul și l-a izbăvit. Ieremia nu se mulțumește cu izbăvirea, ci cere și pedepsirea vrăjmașilor săi. El duce mai departe actul mijlocirii. A mijlocit pentru viața sa. A primit răspuns. Dar el vrea o izbăvire deplină. Ea va veni doar când vrăjmașii vor fi nimiciviți. Și el cere și acest lucru. Dar v.59-65 reprezintă o rememorare a rugăciunilor din TRECUT împotriva dușmanilor lui sau este o rugăciunea actuală din viața autorului Plângerilor? Într-adevăr în cartea Ieremia ne-am întâlnit cu mai multe rugi rostite de Ieremia ÎMPOTRIVA vrăjmașilor lui (finalul cap.10, finalul cap.17, finalul cap.18). Aceste rugi au fost ascultate. Mulți prooroci mincinoși au fost loviți cu moarte năprăsnică, și apoi chiar prin căderea Ierusalimului majoritatea vrăjmașilor lui au fost șterși de sub ceruri! Deci dacă ruga lui Ieremia împotriva vrăjmașilor este o AMINTIRE din trecut e vorba din nou de o rugă ASCULTATĂ! Astfel acest fapt este din nou o încurajare pentru Sion. La fel cum Ieremia a fost izbăvit din mâna vrăjmașilor și apoi aceștia au fost pedepsiți, la fel Sionul poate fi izbăvit din mâna vrăjmașilor și apoi aceștia să fie pedepsiți. Doar Sionul să strige către Domnul. Iar înaintea de aceasta să îndepărteze prin căință norul care împiedică strigătul Sionului să ajungă la el. Până acum am dezvoltat linia continuității cum Ieremia a construit mai devreme în acest capitol. Dar cum spuneam este și o linie a discontinuității, a surprizei, a aparențelor, a contradicțiilor. Toate par bune și frumoase. Dar este o mare problemă: *vrăjmașii de care vorbește Ieremia sunt chiar locuitorii Ierusalimului pentru care plânge!* Iar dacă ruga împotriva vrăjmașilor e rostită în prezent, atunci contradicția e și mai mare. *Căci pe de o parte Ieremia plânge pentru rămășița poporului, iar pe de altă parte mijlocește pentru nimicirea ei!* Sau: *pe de o parte Ieremia a mijlocit pentru nimicirea locuitorilor Ierusalimului, iar acum, după ce au fost pedepsiți plânge pentru ei!* Paralela cu vrăjmașii e genială, doar că vrăjmașii lui Ieremia sunt chiar locuitorii Ierusalimului. Ei își aduc

bine aminte că ei au fost cei care l-au aruncat pe Ieremia în groapă și care l-au batjocorit. Ieremia nu ascunde acest lucru și-l afirmă în mod explicit în v.14. E adevărat că la finalul capitolului vorbește la modul general de VRĂJMAȘII LU și nu mai insistă explicit pe faptul că poporul său e vrăjmașul lui. Știm de ce face acest lucru. E aceeași abordare ca în cazul problemei păcatelor. Ieremia nu poate ocoli subiectul, dar nici nu vrea ca prin abordarea lui să afunde de tot în depresie rămășița poporului. Dar chiar dacă nu insistă pe identitatea vrăjmașilor, orice evreu știa că vrăjmașii lui Ieremia erau chiar locuitorii Ierusalimului. Atunci de ce încheie Ieremia acest capitol superb cu această contradicție, cu această mijlocire surprinzătoare, care ar putea deruta pe popor? Acesta s-ar putea întreba: *Este Ieremia de partea noastră sau împotriva noastră? Se roagă pentru noi sau împotriva noastră? Se bucură de pedepsirea noastră sau plânge din pricina necazului nostru?*

Aparent Ieremia pare să distrugă ce a construit până acum și anume apropierea de rana Sionului. Până acum i-a asigurat că este de partea lor, că nu-i judecă, nu-i condamnă, ci vrea să-i mângâie și mijlocește pentru ei. Dar acum cere pedepsirea vrăjmașilor lui, care nu sunt dintre neamuri, ci însăși rămășița poporului. Batjocorirea lui Ieremia nu a încetat în ziua distrugerii Ierusalimului. Ea a continuat și după. Cap.40-44 din Ieremia ne arată cu claritate acest lucru. Poporul a continuat să fie împotriva lui Ieremia, să-l acuze pe nedrept, să disprețuiască proorocirile lui. Astfel înțelegem că pasajul 3:59-66 are în vedere PREZENTUL proorocului și nu comemorarea unei rugăciuni din trecut. Astfel judecata din anul 586 nu a fost suficientă. Ieremia era ÎNCĂ înconjurat de dușmani care-l prigoneau și batjocureau. Prigoana lui Ieremia continua. El cere astfel și ca judecata lui Dumnezeu să continue și să fie șterși de sub ceruri TOȚI vrăjmașii lui. Dar aceștia formau majoritatea rămășiței lui Israel. Atunci, cere Ieremia nimicirea aproape în întregime a rămășiței? Cum se poate armoniza Ieremia care plânge și mijlocește pentru Sion fiicele cetății sale și Ieremia care mijlocește pentru judecarea vrăjmașilor lui din poporul Domnului?

Dar cum se armonizează un Dumnezeu care judecă fără milă Ierusalimul și un Dumnezeu care nu mâhnește cu plăcere? Se pare că Ieremia călătorise atât de mult în inima Domnului, încât în inima sa s-au născut două glasuri care se adăpau și oglindeau glasul judecății și glasul îndurării din inima Domnului. Echilibrul și armonia din inima unui Dumnezeu sfânt dar plin de milă se oglindește acum în

Ieremia. El mijlocește în favoarea Ierusalimului, dar cere nimicirea vrăjmașilor lui. Observăm termenii pe care Ieremia îi folosește. Când cere îndurare el vorbește *de Sion, de poporul lui, de cetatea lui*. Când cere judecata el vorbește de *vrăjmașii lui*. Sionul, Ierusalimul, poporul, e MAI MULT decât evreii contemporani cu Ieremia. Termenii folosiți îi includ pe aceștia, dar e mai mult decât atât. E vorba de o realitate complexă care străbate istoria, e vorba de o realitate spirituală cu o miză fundamentală în planul lui Dumnezeu. Astfel nu este nici o contradicție în planul de restaurare a Sionului și nimicirea evreilor care-l urau pe Ieremia. Căci nimicirea vrăjmașilor lui Ieremia nu ANULEAZĂ restaurarea Sionului. Sionul poate fi restaurat și peste 70 de ani. Istoria poporului ales va continua și fără acei evrei care uneltesc necurmat împotriva proorocului Domnului. Deci Ieremia nu mijlocește DOAR pentru generația lui, doar pentru un grup de oameni pedepsiți de Dumnezeu în timpul vieții lui. Ieremia mijlocește pentru SION. Ori restaurarea Sionului are o semnificație mai mare decât salvarea celor din generația lui. Desigur Ieremia își slujește cu drag generația, dar vede dincolo de ea. E important să sesizăm cuvintele folosite de Ieremia. El asociază păcatul cu Ierusalimul (1:8), dar niciodată cu Sionul. De asemenea se pare că el folosește mult mai des în carte expresia *Sion/fiica Sionului* decât expresia *Ierusalim/fiica Ierusalimului*. Sionul trimite la semnificația spirituală a cetății Ierusalim, la identitatea spirituală a cetății. Ea trimite la Templu, la acea Poartă a Cerului prin care Domnul a pășit din nou pe pământ și prin care trebuia să pășească însuși Mesia. Într-adevăr, Domnul a deschis prin Israel și Templu o poartă a cerurilor nu doar pentru a-și așeza scaunul de domnie din ceruri pe pământ, ci pentru ca prin acea poartă Mesia Însuși să intre și să alunge pe cel rău din creație și să instaureze Împărăția edenică a lui Dumnezeu pe pământ. Într-adevăr, iată câteva promisiuni fundamentale despre intrarea lui Mesia în lume:

- Și tu Betleeme Efrata, măcar că ești prea mic între cetățile de căpetenie ale lui Iuda, totuși din tine Îmi va ieși Cel ce va stăpâni peste Israel, și a cărui obârșie se suie până în vremuri străvechi, până în zielele veșniciei. (Mica 5:2)
- Ci Domnul Se va arăta și va lupta împotriva acestor neamuri cum s-a luptat în ziua bătăliei. Picioarele Lui vor sta în ziua aceea pe muntele Măsilinilor, care este în fața Ierusalimului spre răsărit...(Zah.14:3-4a)

- Iată voi trimite pe solul Meu; el va pregăti calea înaintea Mea. Și deodată va intra în Templul Său Domnul pe care-L căutați: solul legământului pe care-L doriți; iată că vine – zice Domnul oștirilor. (Maleahi 3:1)

Apariția lui Mesia e legată de Iuda, de David, de Ierusalim, de Templu, de poarta Cerului deschisă de Dumnezeu în acel loc fizic de pe pământ. Am comentat deja la finalul cap.51 din Ieremia că spațiul fizic e improtant în lupta spirituală. Astfel Mesia se naște pe teritoriul lui Iuda, în Betleemul lui David, lângă Ierusalim. EL își face apariția publică în Templu, și vine a doua oară în lume tot la Ierusalim pe muntele Măsilinilor. Deci Mesia intră, lucrează, pleacă și revine tot prin aceeași Poartă a Cerului deschisă de Domnul în Iuda, în Ierusalim. Duhul Sfânt intră în lume cu mare putere de Rusalii tot la Ierusalim. Cel care S-a înălțat din muntele Măsilinilor de lângă Ierusalim, le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aștepte ACOLO făgăduința Tatălui (vezi Fapte 1:4,12). Iată că există o legătură evidentă între spațiul fizic și lumea spirituală. Nu e vorba doar de simboluri, ci de o interferență între spațiul fizic și cel spiritual. Domnul S-a trudit să facă o Poartă a Cerului la Ierusalim ca prin acea Poartă să intre Mesia în lume. Mesia poate intra doar pe acolo. Acel spațiu fizic nu e doar un simbol al Porții Cerurilor. Poarta Cerurilor se află chiar acolo. Desigur fiecare Biserică locală deschide o poartă a cerului în locul geografic unde este așezată. Domnul lucrează în diferitele zone din lume prin porțile deschise de Bisericile locale din acea zonă. Din nou e o strânsă legătură între locul geografic și lumea spirituală. Dar chiar dacă Bisericile locale deschid porți ale cerului, Poarta cea Mare a cerurilor rămâne la Ierusalim, în sânul lui Israel. Mesia nu va intra prin vreo poartă deschisă de Biserică dintre Neamuri, ci prin Mare Poartă deschisă la Ierusalim de Israel. E adevărat, acum Marea Poartă e în ruine. Domnul lucrează în lume pentru mântuirea oamenilor prin porțile Bisericilor locale. Dar se are în vedere reconstruirea Porții de la Ierusalim, căci doar pe acolo poate reveni Mesia. Ieremia când plânge pentru Sion el plânge de fapt pentru Mesia. Când mijlocește pentru reconstruirea Sionului el mijlocește de fapt pentru venirea lui Mesia. Cartea Plângerilor este mesianică în fiecare por al ei.

Ieremia nu neglijează soarta generației lui, dar vede dincolo de ea. Mijlocirile lui pornesc de la generația sa, dar merg apoi spre semnificația spirituală

și mesianică a Sionului, spre destinul ISTORIC al lui Israel, spre venirea lui Mesia și spre aducerea Împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Astfel înțelegem plânsul necurmat al său atât de profund pentru fiica Sionului. Cum să se bucure Ieremia de dărâmarea Templului? Căderea Ierusalimului are o semnificație aparte pe care Ieremia a înțeles-o. El nu plânge la fel de mult pentru ducerea primilor evrei în robie. Atâta timp cât Ierusalimul și Templul erau în picioare, mai era speranță. Mulți evrei au fost nimiciți ÎNAINTE de căderea Ierusalimului. Dar Ieremia nu plânge la fel de mult pentru ei ca pentru Ierusalim. Multe alte cetăți din Iuda au căzut înainte de Ierusalim. Ieremia nu plânge la fel de mult. Multe cetăți dintre neamuri au fost nimicite înainte și după Ierusalim. Ieremia nu plânge la fel de mult. Căderea Ierusalimului semnifică MAI MULT decât prăpădirea unor oameni, mai mult decât pârjolirea unor oameni din poporul ales. Înțelegem într-o lumină nouă plânsul lui Ieremia. Înțelegem că el prin carte nu se adresează când spune SION doar rămășiței poporului, ci și REALITĂȚII fizic-spirituale întrupate de Ierusalim. Desigur mâhnirea lui Dumnezeu în fața suferinței oamenilor e generală, universală, așa cum ne-a spus însuși Ieremia în 3:31-33. E valabilă în dreptul Moabului după cum am văzut în secțiunea din Ieremia dedicată Neamurilor (Domnul geme pentru Moab), e valabilă și în dreptul celorlalte cetăți din Iuda. Dar e specială în dreptul Ierusalimului. Dar acest favor făcut Ierusalimului nu pune în umbră atitudinea Domnului față de restul pământului. În cele din urmă Mesia care va intra pe Poarta Cerurilor din Ierusalim va pune capăt răului și suferinței peste tot pământul. Ierusalimul nu este prețuit în defavoarea marginilor pământului și de dragul acestora. Astfel plânsul lui Ieremia pentru soarta cetății devine plânsul lui Ieremia pentru soarta LUMII. Plânsul lui Ieremia pentru necazurile celor din cetate devine plânsul lui Ieremia pentru necazurile tuturor oamenilor din lume. Plânsul atât de particular al lui Ieremia pentru Ierusalim devine un plâns UNIVERSAL. Cel ce plânge pentru Ierusalim, plâne pentru întreaga lume. Cine iubește Ierusalimul, iubește întreaga lume!

Rugăciunea lui Ieremia împotriva vrăjmașilor lui capătă o importanță fundamentală. Nu doar că oglindește echilibrul divin între îndurarea și dreptatea Cerului față de Ierusalim. E mai mult decât atât. Se creează o distincție între realitatea Sionului și realitatea vrăjmașilor lui Ieremia. Sionul va fi restaurat, dar vrăjmașii lui Ieremia vor fi nimiciți. Aici e marele paradox. Am mai discutat despre el. Isaia 65-66 pare să ilustreze cel mai bine acest contrast: Ierusalimul și

Israelul vor fi restaurați, dar TOȚI vrăjmașii Domnului din poporul Lui vor fi nimiciviți. Restaurarea se va face prin pocăința lui Israel și de ea vor beneficia DOAR acei din Israel care se vor întoarce cu adevărat la Domnul. Ieremia deci nu vrea să lege în mod ușuratic rana lui Israel. El nu vrea să îmbete cu apă rece pe evreii care au supraviețuit masacrului din 586. Nicidecum. El le spune prin ruga sa de la final, că dacă nu se vor întoarce la Domnul, dacă vor continua să fie vrăjmași ai Domnului, atunci soarta lor nu va fi mângâiere și restaurare, ci dimpotrivă împietrirea, blestemul, mânia și ștergerea de sub ceruri! Rugăciunea lui Ieremia de la finalul capitolului ne aduce aminte de rugăciuni mesianice similare din psalmii davidici. Mesia însuși va cere pedepsirea și împietrirea vrăjmașilor lui, iar Pavel va cita din acești Psalmi în Romani 11:7-10 pentru a explica împietrirea istorică a lui Israel după respingerea lui Mesia. Totuși nu este o contradicție între mijlocirea pentru rămășița poporului și invocarea judecății pentru vrăjmașii săi din poporul Domnului. Căci Judecata nu vine imediat. Există un TIMP de har până la împlinirea judecății. În acel timp, cel care este vrăjmaș al Domnului, poate să părăsească această indentitate prin pocăință și să intre în realitatea Sionului. În cele din urmă cei din Israel care nu se vor căi vor avea parte de blestemele rostite împotriva Babilonului. Nu va fi nici o diferență între soarta Babilonului și cea a evreilor necredincioși. Astfel mijlocirea lui Ieremia în sensul JUDECĂȚII e binevenită, căci ea reechilibrează balanța. Desigur Ieremia vorbește la modul general de vrăjmașii săi. El nu vrea să copleșească cu muștrări rămășița poporului, dar vrea să o pună în fața unei alegeri. În cele din urmă judecata va veni doar peste vrăjmașii Domnului. Ca să scapi de judecată trebuie să nu mai fii vrăjmaș al Domnului.

Ieremia a fost urât fără temeii. Dar prin aceasta a înțeles cum se simte Yahwe când este urât fără temeii. Ura poporului împotriva lui Ieremia era manifestarea urii poporului împotriva lui Yahwe. Astfel când Ieremia cere să i se facă lui dreptate, el cere să i se facă dreptate și Soțului înșelat. Cel ce a urât pe Yahwe și nu s-a căit de păcatele lui TREBUIE pedepsit, nu poate scăpa nepedepsit. Glasul judecății va birui glasul îndurării. E fantastic echilibrul din inima lui Ieremia. Toată cartea Ieremia ne-am minunat de taina relației dintre îndurarea și judecata din inima Domnului. Această relație e atât de străină pentru noi. Noi suntem setați fie pe judecată, fie pe îndurare. Pentru noi, cele două se contrazic, se resping. Dar la Domnul sunt active simultan. Ne minunăm să vedem că ele sunt active simultan și în inima lui Ieremia.

Cel ce plânge necurmat pentru fiicele poporului său cere judecarea fără milă a vrăjmașilor săi din poporul Domnului. Ieremia s-a alipit atât de mult de Domnul încât începe să gândească și să simtă asemenea Domnului.